

TEMA:

SYNSFORSTYRRELSER
EFTER APOPLEKSI

Fysioterapeuter spiller en central rolle

Tillid er et nøgleord

Studerende får udvidet horisonten
i arbejdet med socialt udsatte

REPORTAGE:

**Genoptræning
af covidpatient. Del 2**

RECK
MOTOmed®

Har du set
vores årlige
**EFTERÅRS-
OG
JULEKATALOG?**

Find det på
proterapi.dk

AKTIV/PASSIV TRÆNERE I PRISVINDENDE DESIGN

De populære aktiv/passiv trænere fra Reck MOTOmed er synonyme med kvalitet og ekspertise.

De er tilmed prisvinder af **Special Mention Award** ved **German Design Award 2019** for dets fremragende design og tekniske innovation. Kontakt din nærmeste konsulent for at høre mere om alle konfigurationerne, og lad os sammen finde den bedste løsning til dine klienter.

KONTAKT DIN NÆRMESTE PRODUKTKONSULENT

Peter Leedsager
Key Account Manager og
fysioterapeut. Sjælland

25 52 88 09
pl@proterapi.dk

Jeppe Madsen
Produkt- og salgs-
konsulent. Sjælland

25 52 88 30
jm@proterapi.dk

Helene Olsen
Produktkonsulent og
fysioterapeut. Nord-
og Midtjylland

24 44 18 17
ho@proterapi

Steffan Langholz
Produktkonsulent og
fysioterapeut. Fyn og
Sønderjylland

26 72 48 31
sl@proterapi.dk

10

DET ER UMULIGT AT SIGE NOGET OM PROGNOSEN

Kurt Rasmussen er stadig i gang med genoptræningen, men det går langsomt fremad. Vi genbesøger covid-19-patienten fra blad nr. 4.

16

RISIKO FOR VARIGE LUNGESKADER

At ligge i respirator er en hård omgang for lunger og hjerte. Interview med specialist i lungeproblematikker Linette Kofod.

18

STUDERENDE HJÆLPER SOCIALT UDSATTE

Københavns Professionshøjskole fortæller om erfaringerne fra valgfag.

22

VALGFAGET UDFORDREDE SOFIES GRÆNSER

24

PATIENTERNE FÅR DET BEDRE OG TAGER MINDRE MEDICIN

GLA:D Ryg er et samspil mellem forskning, patientuddannelse og træning. Forsker bag programmet fortæller om de nyeste resultater og svarer på kritik.

Fysnyt [SIDE 6](#)

Mit job [SIDE 32](#)

Nyt fra foreningen [SIDE 38](#)

Bøger [SIDE 45](#)

Forskningsnyt [SIDE 47](#)

Møder og kurser [SIDE 60](#)

SYNSPROBLEMER EFTER APOPLEKSI

FYSIOTERAPEUTERS ROLLE I SYNSTEAMET PÅ APOPLEKSIAFSNIT [SIDE 51](#)

Fysioterapeuter fortæller, hvordan de har opbygget ekspertise og viden, der hjælper apoplekspatienter med synsproblemer tidligt i genoptræningsfasen.

SYMPTOMER, TEST OG SYNSØVELSER [SIDE 54](#)

DANSKE FYSIOTERAPEUTER

Holmbladsgade 70, 2300 København S, Tel 33 41 46 20, redaktionen@fysio.dk, www.fysio.dk. 102. årgang. ISSN 1601-1465

REDAKTION/ Ansv. chefredaktør Katrine Nygaard Hansen (knh@fysio.dk), faglig redaktør Vibeke Pilmark (vp@fysio.dk),

redaktør Cathrine Huus (ch@fysio.dk), VURDERING AF FAGLIGE ARTIKLER/ fysio.dk/manuskriptvejledning ANNONCER/Dansk Mediaforsyning,

tlf. 7022 4088, www.dmfnet.dk, fysiojob@dmfnet.dk. FORSIDEFOTO ISTOCK / LAYOUT/ prik.dk TRYK/ Jørn Thomsen/ELBO A/S

Hos Abilica tilbyder vi unikke produkter og løsninger til trænings- og genoptræningsmiljøer i hele Danmark. Vores mange års erfaring med salg og leasing til både offentlige og private fysioterapier er din sikkerhed for en optimal sparring og løsning. Vi er tæt på dig.

KEISER®

FUNCTIONAL TRAINER

Én station, utallige muligheder. Et 'must have tool' til alle fysioterapier. Luftmodstand og værdifuld feedback.

VEJL. PRIS FRA 45.752,-
ekskl. moms

*** LEASING/MD. FRA 860,-**
ekskl. moms

HEX HÅNDVÆGTE 1-10 KG. M. STATIV

Overbevisende kvalitet og i HEX form, så de også er praktiske til gulvøvelser.

KAMPAGNEPRIS KUN 3.196,-
ekskl. moms

SPIRIT

LØBEBÅND CT900 LED

Imponerende og kraftig kvalitet med en 5 HK AC-motor og en egenvægt på 215 kg.

VEJL. PRIS 39.996,-
ekskl. moms

*** LEASING/MD. FRA 755,-**
ekskl. moms

INSPIRE FUNCTIONAL TRAINER FT1

En rigtig bestseller. Suveræn pladsudnyttelse og masser af træningsmuligheder.

KAMPAGNEPRIS KUN 11.996,-
ekskl. moms

*** LEASING/MD. FRA 230,-**
ekskl. moms

KEISER®

CYKEL M31

Lydsvag i brug, lækker tråd og watt valid modstand. Ergonomien tillader brugere fra 148-223 cm.

VEJL. PRIS 15.196,-
ekskl. moms

*** LEASING/MD. FRA 288,-**
ekskl. moms

SPIRIT BENPRES

Fornem ergonomi og funktionalitet, let indstigning og en stor presplade er populære features. Vægtmagasin på 140 kg.

VEJL. PRIS 23.996,-
ekskl. moms

*** LEASING/MD. FRA 455,-**
ekskl. moms

* LEASINGPRISEN

pr. md. ekskl. moms er ved indgåelse af en leasingaftale løbende over 60 mdr. En leasingaftale kræver CVR nummer samt kreditgodkendelse af vores leasingpartner, DLL. Der tages forbehold for udsolgte varer, prisændringer og evt. trykfejl.

MALIK SKIFTE-WASSINI

B2B Salg & Rådgivning

Vesterlundvej 13, 2730 Herlev
Tlf. 91 89 92 79
malik@abilicaonline.dk

MADS CHRISTENSEN

B2B Salg & Rådgivning

Trindsøvej 12, 8000 Aarhus C
Tlf. 93 63 38 90
mads@abilicaonline.dk

ALLAN G. NØRGAARD

B2B Salg & Rådgivning

Rørhaven 6, 7100 Vejle
Tlf. 91 89 40 46
allan@abilicaonline.dk

TINA LAMBRECHT

FORMAND FOR DANSKE
FYSIOTERAPEUTER

Nye opgaver

VORES FAG ER i konstant udvikling. For 100 år siden var vi massøser under lægens opsyn, i dag er vi en selvstændig profession med egen faglighed og specialer. Der kommer løbende ny forskning som viser, hvordan fysioterapi kan hjælpe patienter og borgere til et bedre liv, og jeg glæder mig over de mange fysioterapeuter, som påtager sig nye funktioner eller vælger at søge anderledes typer jobs.

Fysioterapi står ikke stille. På sygehusene, i kommunerne, på undervisningsområdet og i den private sektor er fysioterapeuter med til at udvikle sundhedstilbudene til borgerne. Nogle gange sker det ved at forfine velafprøvede behandlingsmetoder, andre gange ved at tænke helt nyt i krydsfeltet mellem social-, sundheds- og beskæftigelsesområdet og på tværs af faggrænser. Som når kommunale terapeuter er med til at forebygge sygdomsmeldinger og få sygemeldte borgere tilbage i arbejde.

Og så er det værd at nævne alle de innovative fysioterapeuter, der udvikler, opfinder eller på anden vis kombinerer ny teknologi og den fysioterapifaglige viden for at skabe nye sundhedsløsninger. Jeg ved, at der lægges stor vægt på at inspirere de kommende fysioterapeuter på professionshøjskolerne til at kaste sig over opgaven med at udvikle denne del af fysioterapien.

Potentialet for at løse nye opgaver er stort, og vi har som fag og profession en forpligtelse til at gribe mulighederne, så længe udgangspunktet er fysioterapifaget og perspektivet er rehabilitering. Det er i korthed hovedbudskabet i det holdningspapir, som hovedbestyrelsen besluttede lige inden sommerferien. Det er til borgernes og samfundets bedste, og er med til at udvikle professionen og den enkelte fysioterapeuts karrieremuligheder. Og så er det med til at skabe flere jobs til fysioterapeuter.

De seneste år har vi haft en lang og engageret medlemsdebat i foreningen om opgaveudvikling, særligt i forhold til spørgsmålet om fysioterapeuter skal løse plejeopgaver. Her er svaret fra hovedbestyrelsen; ja, fysioterapeuter kan sagtens byde ind på nye opgaver i plejesektoren, men forudsætningen er, at der er et rehabiliterende perspektiv. Hvis det alene drejer sig om at løse traditionelle plejeopgaver og dække huller i vagtplanen, fordi der ikke kan skaffes sygeplejersker eller SOSU-assistenten, er der ingen grund til at tilbyde stillingen til en fysioterapeut.

Og når fysioterapeuter påtager sig at løse nye opgaver, skal de selvfølgelig have relevant kompetenceudvikling og højere løn, ligesom der er en samfundsmæssig forpligtelse til at teori- og forskningsbasere de nye faglige områder. For det skal selvfølgelig afspejle, at det er til fællesskabets bedste, at fysioterapeuter har mod på at kaste sig ud i nye opgaver.

Du kan finde holdningspapiret om opgaveudvikling på fysio.dk/holdningspapirer

”

Når fysioterapeuter påtager sig at løse nye opgaver, skal de selvfølgelig have relevant kompetenceudvikling og højere løn

FOTO: ERIK NORSKER

Støtte til rygprojekt – berigtigelse

I Fysioterapeuten nr. 4 omtalte vi et projekt, der skal undersøge effekten af kognitiv terapi på rygsmerte. Projektet er støttet af Gigtforeningen med 150.000 kr. og ikke 15.000 kr., som det fremgik, og fysioterapeut Kasper Ussing, der står bag studiet, har ikke en ph.d.-grad, men en mastergrad fra School of Physiotherapy i Perth, Australien.

Efteruddannelse i dyreassisteret terapi

Dyr inddrages i stigende omfang, når man skal styrke menneskers sundhedsadfærd og relationelle færdigheder. Dyreassisteret terapi og pædagogik er gennem de seneste 20 år blevet mere og mere udbredt, men der har manglet en fagligt velfunderet viden om forholdet mellem mennesker og dyr. Aalborg Universitet udbyder derfor en forskningsbaseret efteruddannelse i dyreassisteret pædagogik, terapi og rehabilitering.

<http://kortlink.dk/aau/>

Fik du set dokumentar om polioepidemien?

Filminstruktør Niels Frandsen beskriver i en dokumentar, hvordan han fik senfølger efter polio, hele 68 år efter han som barn fik poliofeber. Filmen beskriver den intensive genoptræning af børnene og hvilke konsekvenser, virus sygdommen har haft for deres liv. Man kan se dokumentaren online på DR.

<http://kortlink.dk/27n4a>

Cochrane Center flytter til SDU

Det nordiske Cochrane Center flytter fra årsskiftet fra Rigshospitalet til Syddansk Universitet. Målet er at skabe et stærkt forskningscenter sammen med det eksisterende miljø på Syddansk Universitet.

Ny skala på dansk måler funktionsevnen efter covid-19

Post Covid Functional Status Scale er oversat til dansk. Måleredskabet skal benyttes dels til at guide rehabiliteringsindsatsen, dels til at måle effekt af rehabiliteringen efter covid-19. Skalaen er udviklet af en international forskergruppe og oversat til dansk af fysioterapeuterne Henrik Hansen og Linette Marie Kofod fra Dansk Selskab for Hjerter- og Lungefysioterapi og lægerne Therese Lapperre og Lars Pedersen.

<https://osf.io/ej2vd/>

Ældres trivsel og sundhed skal styrkes

Sundhedsstyrelsen har udgivet en række anbefalinger til kommunerne, der skal hjælpe dem med at styrke de ældres trivsel og mentale og fysiske sundhed. Anbefalingerne retter sig både mod de skrøbelige ældre, de socialt udsatte ældre og de helt friske. Publikationen "Forebyggelse og sundhedsfremme til ældre - Anbefalinger til kommunerne" kan downloades fra Sundhedsstyrelsens hjemmeside.

kortlink.dk/sst/27guu

Stor støtte af fysioterapi fylder 80

Tidligere dekan for det sundhedsvidenskabelige fakultet på Syddansk Universitet, professor, dr. med. Mogens Hørder, fylder 80 år. Han fik sammen med tidligere formand for Danske Fysioterapeuter Johnny Kuhr etableret en forskningsenhed med fysioterapeut, professor Ewa Roos i spidsen i 2009 og en kandidatuddannelse i fysioterapi i 2011. Mogens Hørder er stadig aktiv på universitetet.

Vejledning om forebyggende hjemmebesøg

Sundhedsstyrelsen har publiceret en vejledning om forebyggende hjemmebesøg til ældre. Vejledningen beskriver opgaven med at planlægge, gennemføre og følge op på besøgene og er målrettet forebyggelseskonsulenter, som arbejder med området.

kortlink.dk/27grn

Stop smitten – styrk rengøringen

Arbejdsmiljøwebbens nye vejledning Stop smitten – hold arbejdspladsen ren har fokus på, hvordan man kan forebygge smitte med covid-19 på arbejdspladserne. Vejledningen er målrettet medarbejdere, ledere og den lokale arbejdsmiljøorganisation.

kortlink.dk/arbejdsmiljoweb/27grr

LOJER

Flere end 300 danske klinikker har indenfor 4 år anskaffet sig en Lojerbriks.

Fra acupunctureshop.com

Priser fra 9.290,-

LOJER CAPRE F5

Luksus 5-delt elektrisk briks fra finske Lojer
Smukt design og mange farvevalg
Anbefales til fysioterapi, massage og andre manuelle behandlere

Leasing fra: 305 kr
Pr. måned

Pris: 16.690 kr

LOJER CAPRE M4

Prisvenlig 4-delt briks i høj kvalitet. Fås som elektrisk eller hydraulisk
16 farvemuligheder. Mange tilkøbsmuligheder

Motor: 1 x Linak
Sektioner: 4
Armlæn: 2 x foran
Styring: Fodpedal
Hjul: (tilkøbes)
Ansigtshul: Ja
Ansigtspug: (tilkøbes)
Hovedpude: (tilkøbes)
Papirholder: (tilkøbes)

Leasing fra: 215 kr
Pr. måned

Pris: 11.790 kr

LOJER MANUTHERA 242

Verdens mest unikke og alsidige mobiliseringsbriks!
Tjek www.manuthera242.com og blev inspireret med teknikker, behandlingsvideoer og meget andet!
En af markedets mest avancerede brikse
Nye multitraktionsegenskaber
Osteopati, fysioterapi & kiropraktik
Denne briks skal opleves!

Leasing fra: 1.260 kr
Pr. måned

Pris: 69.800 kr

Alle priser er ekskl. moms og fragt. Brikse kan være vist med ekstraudstyr.

Leasing: Restværdi: 5% | Løbetid: 60 mdr. | Variabel rente | Der tages forbehold for fejl og prisændringer

Op til 10 timers gratis undervisning med i prisen!

Tlf.: 76940877

ASTAR POLARIS LASER - DANSKE BRUGERFLADE!

Markedets billigste Class IV laser!

Fås i 8w & 18W

Polaris HPM 8w: maks 808nm / 8w

Polaris HPM 18w: maks 808nm / 8w- 980nm / 10w

Leksikon med illustrationer

Stort antal forudindstillede behandlingsprogrammer

Produceret i Europa

Vinder af INOVA-Prisen

Leasing fra: 1.220 kr
Pr. måned

Priser fra: 67.500 kr

ASTAR IMPACTIS SHOCKWAVE

Markedets billigste shockwave!

Effektiv behandling af musculoskeletal lidelser

43 forudindstillede behandlingsprogrammer

Tryk op til 5 bar

Frekvens op til 25 Hz

Vinder af INOVA-Prisen

Leasing fra: 1.090 kr
Pr. måned

Pris: 59.900 kr

CENS - DANSK DESIGNET AKUPUNKTURNÅLE!

Dansk designet akupunktur nål med plastikhåndtag og silikonebelagt klinge. En fantastisk nål som er blevet meget populær på både det danske og internationale marked. CENS ligger i både 1-stk og 5-stk pakninger, og er på lager i følgende størrelser:

10 x 0,18
15 x 0,20
25 x 0,25
30 x 0,30
40 x 0,25
50 x 0,30

Pris: 37 kr

SEIRIN - FRA 67 KR PR ÆSKE!

Stort udvalg af originale Seirin-nåle fra Japan. Vi fører både den klassiske B-Type med plastikhåndtag og den praktiske J-Type med indføringshylster. Alle nåle fra Seirin har silikonebelagt klinge for et næsten 100% smertefrit indstik. J-Type er på lager i 13 størrelser, bl.a. den spændende 15 x 0,14, og B-Type er på lager i følgende størrelser:

15 x 0,16
15 x 0,20
30 x 0,25
30 x 0,30
40 x 0,25
50 x 0,30

Priser fra: 67 kr

Alle priser er ekskl. moms og fragt.

Leasing: Restværdi: 5% | Løbetid: 60 mdr. | Variabel rente | Der tages forbehold for fejl og prisændringer

”Det er umuligt at sige noget om prognosen

Efter ti ugers genoptræning er covid-19-patient Kurt Rasmussen nu i fuld gang med gangtræning. Han gør fremskridt – men hans faste fysioterapeut er overrasket over, hvor langsomt det går.

AF JAKOB KEHLET

FOTO THOMAS
SØNDERGAARD

FORSKELLEN ER SLÅENDE og synlig. Da Fysioterapeuten for ti uger siden besøgte Kurt Rasmussen på Aarhus Universitetshospital, var han sengeliggende det meste af tiden og blev stærkt utilpas, når han blev placeret i vippeleje, og det nærmede sig lodret position. Blodtrykket har været et problem for Kurt Rasmussen, også inden han i foråret blev ramt af covid-19 og lå fire uger i respirator. Blodtrykket driller stadig, men slet ikke i samme omfang som tidligere.

”Jeg har fået reguleret min medicin for nylig, og det har tilsyneladende virket,” siger Kurt Rasmussen, der kort tid efter sin medvirken i Fysioterapeuten nummer 4 blev flyttet fra hospitalet til en genoptræningsplads med døgnophold i Skanderborg Kommunes genoptræningsafsnit Kildegården. Her har han været siden.

Solbrændt

Han møder op til interview siddende i en almindelig kørestol iført shorts og t-shirt, så man kan se hans solbrændte arme og ben, og med et helt andet nærvær end for ti uger siden, hvor han mentalt ofte faldt ind i sig selv på grund af udmattelse.

”Jeg var hos en læge på Aarhus Universitetshospital forleden, som udførte en kognitiv test på mig, og på det punkt har jeg ingen mén. Jeg kan tælle baglæns fra 20 til 0, og jeg husker lige så godt – eller skidt –

som før jeg blev syg,” siger Kurt Rasmussen med sin karakteristiske selvironi.

Før Kurt Rasmussen blev ramt af covid-19, var han chauffør på en handicapbus. Han levede med egne ord et helt almindeligt liv, hvor han gik tur med hunden og havde et funktionsniveau som en 61-årig, dog med diverse diagnoser som iskæmisk hjertesygdom, diabetes 2, overvægt, forhøjet stofskifte med mere. Efter indlæggelsen og de fire uger i respirator er hans funktionsniveau væsentligt nedsat, fortæller Kurt Rasmussens faste fysioterapeut Mette Johansen.

”Kurt er svækket efter lang tid i respirator, og bevægeligheden i hans skuldre er noget nedsat, fordi han ikke har kunnet få armene op over hovedet, og det er ikke sikkert, at han kommer sig fuldstændigt igen på det punkt. Det er i det hele taget umuligt at sige noget om prognosen, og hvorvidt styrke og udholdenhed i musklerne kommer tilbage i fuldt omfang.”

Små skridt fremad

Kurt Rasmussen var med egne ord ’en doven hund,’ inden han blev syg, og Mette Johansen vurderer derfor, at hans kondition var dårlig, da han blev syg. Alligevel oplever hun, at genoptræningen har bevæget sig fremad med små skridt. Men det går langsomt.

”Jeg synes, det tager længere tid for Kurt at komme sig, hvis man sammenligner med en anden patient, der af andre grunde end covid-19 havde været i intensiv behandling i lige så lang tid som Kurt. Erfaringsmæssigt burde det gå hurtigere, men om det skyldes covid-19, eller det skyldes Kurts andre diagnoser, tør jeg ikke sige,” fortæller Mette Johansen.

Kurt Rasmussen bruger en almindelig kørestol og kan selv forflytte sig fra den over i en personbil. Her ses han med fysioterapeut Thomas Wonge, som er vikar.

➔ I modsætning til andre covid-19-patienter har Kurt Rasmussen hverken døjet med smagsforstyrrelser eller andre af de eftervirkninger, som der typisk fortælles om. "Det kunne tyde på, at der er stor forskel på, hvordan man kommer gennem sygdommen," konstaterer Kurt Rasmussen.

Også på det fysiske felt er der sket markante forbedringer de seneste ti uger. Kurt Rasmussen kan selv

forflytte sig fra kørestolen til en bil, og det har udvidet hans revir betydeligt. Sammen med hustruen Dorthe har han været på besøg hos sønnen i Lemvig, på restaurant i Horsens, spist is i havnebyen Hou og i det hele taget været mere ude, hvilket hans sunde teint vidner om.

Daglige fremskridt

Alle hverdage klokken 10.30 møder Kurt Rasmussen til en times træning hos en af genoptræningsteamets fysioterapeuter. I begyndelsen

Det kræver både koncentration og mod at rejse sig fra kørestolen og tage de første skridt i rollatoren.

To dage efter, at Fysioterapeuten overværede Kurts første skridt i rollatoren, gik han selv 80 meter.

skulle han vænne sig til forskellen på fysioterapeuternes tilgang på henholdsvis hospitalet og plejecentret.

”Min fysioterapeut Richard Schuster på Aarhus Universitetshospital var en hård nitte, men jeg var godt tilpas under hans kommando, der passede til mit utålmodige temperament. Da jeg kom til Kildegården, foregik fysioterapien mest på en briks, hvor jeg skulle lave øvelser. Først syntes jeg, det var noget pjat, men siden har jeg forstået, at alle muskelgrupper skal i gang, og jeg har kunnet mærke en forbedring dag for dag. Derfor ser jeg hver dag frem til træningen, og jeg kan mærke, at jeg lever lidt mere, når jeg kommer tilbage fra træning,” fortæller Kurt Rasmussen.

Dagens træning står fysioterapeut Thomas Wonge for, som er vikar for den faste fysioterapeut. Han vil bygge videre på de fremskridt, som Kurt Rasmussen har vist de seneste dage.

”Kan du huske i sidste uge, da du fik det så dårligt i Arjo Walkeren, at du kastede op?” spørger Thomas Wonge. Siden har udviklingen taget syvmileskridt.

To dage inden Fysioterapeuten overværer træningen, har Kurt Rasmussen selv spurgt Thomas Wonge, om det ikke var tid til at prøve en tur i gangbarren.

”Hvis du synes,” svarede Thomas Wonge, og det lykkedes først at

gå en tur frem og tilbage i gangbarren. Derefter ville Kurt Rasmussen også gerne prøve at gå over et trin.

”Mit hjem er fyldt med trappetrin, så det, der skulle være en charme ved huset, har nu vist sig at være en hurdle,” konstaterer Kurt Rasmussen.

Blodtrykket bestemmer genoptræningen

Det lykkedes også at komme over trinnet for to dage siden, og i dag skal der lægges ekstra udfordringer på.

”Tidligere har du rejst dig fra kørestolen ved at tage fat i gangbarren. Nu vil jeg gerne have, at du rejser dig ved hjælp af armlænene på kørestolen,” siger Thomas Wonge.

Han vil med øvelsen have Kurt Rasmussen til at træne lårmuskulaturen.

”Lige nu går træningen ud på at styrke stabilitet og balance. Hvis der kommer helt styr på blodtrykket, så Kurt ikke længere bliver svimmel i stående stilling, er jeg sikker ➡➡➡

Hvis Kurt har overskud til mere træning efter den daglige fysioterapi, går han selv en tur i træningslokalet, hvor han især er glad for NuStep-maskinen.

udfordring klarer Kurt Rasmussen også med både venstre og den lidt ringere højre fod. Åndedrættet kommer under pres, og energien bliver tappet, men da han målbevidst styrer mod kørestolens lindring, får han en kontraordre.

”Næ, næ, vi aftalte TO gange,” kommanderer Thomas Wonge, der har gennemskuet, at Kurt Rasmussen godt kan lide eksercits-lignende træning.

Da turen er overstået efter fysioterapeutens ønsker, er Kurt Rasmussen udmattet, men kun lidt svimmel.

”Nu skal du ud en tur med rollatoren. Har du energi til det?” spørger Thomas Wonge.

Kurt Rasmussen puster et ‘måske’ ud mellem læberne.

”Hvis du kan bruge en rollator, vil det være første skridt i retning af, at du selv kan komme på toilettet,” tilføjer Thomas Wonge, og den melding ændrer måske et til et forsøg.

Kurt Rasmussen koncentrerer sig som en hest i startboksen og mobiliserer den sidste energi, rejser sig og går de første fem meter

» på, at det går ud over stepperne med genoptræningen. Motivationen fejler ikke noget,” siger Thomas Wonge. Han sammenligner genoptræningen af Kurt Rasmussen med den form for genoptræning, man normalt vil tilbyde en medicinsk patient med adskillige konkurrerende komorbiditeter.

”Det er hverken Kurts styrke eller motivation, der er problemet i genoptræningsforløbet. Blodtrykket bestemmer derimod fuldstændig, hvordan hans dagsform er,” siger Thomas Wonge.

Kurt Rasmussen er den første coronapatient med så langt et sygdomsforløb bag sig, som Thomas Wonge har haft i behandling.

”Her i huset har vi haft andre, som har været testet positive for covid-19, og som har været i isolation på sygehuse, men jeg har ikke haft andre patienter end Kurt, hvor covid-19 var deres primære problematik,” siger Thomas Wonge.

Eksercits i gangbarren

Kurt Rasmussen tager et par ture i gangbarren – både forlæns og baglæns – og må så sætte sig i kørestolen for at puste ud. Senere bliver trinnet koblet på træningen, og den

Træningen foregår i en godmodig men bestemt tone. Thomas Wonge har fanget, at Kurt Rasmussen bedst kan lide at få klar besked om, hvad der forventes af ham.

med rollator over til briksen i den anden ende af træningslokalet. Han vender og sætter sig. Lidt efter går turen retur til kørestolen efter samme opskrift.

De seneste dages udvikling i træningen lover godt for Kurt Rasmussens fremtidige funktionsniveau, men Mette Johansen tør ikke give et bud på, hvornår Kurt Rasmussen kan sendes hjem til Hørning.

”Det er sindssygt svært at sige, hvordan prognosen er. Vi har stort set ingen erfaring med covid-19-patienter og ved ikke, hvordan sygdommen vil udvikle sig. Hvis det fortsætter med at gå fremad, er Kurt måske hjemme om en måned, men kommer der komplikationer, kan der nemt gå længere tid,” siger Mette Johansen, der understreger, at der først skal styr på blodtrykket. Desuden skal Kurt kunne gå på trapper, inden han kan vende hjem.

En vigtig fødselsdag

Thomas Wonge peger på flere forklaringer på de fremskridt, som Kurt Rasmussen har gjort de seneste dage. En af dem er naturligvis medicinen, der sandsynligvis har forbedret blodtrykket, men en anden grund hænger pudsigt nok sammen med, at Kurt Rasmussen på ugens første dag ikke kunne passe sin fysioterapi. I stedet var han til 60-års fødselsdag hos en ven i seks-syv timer. Her blev han modtaget med omsorg og interesse af alle de venner og bekendte, han ikke havde mødt ude i virkeligheden, siden han blev indlagt på hospitalet den 3. april. Kurt Rasmussen bliver rørt, når han fortæller om fødselsdagens betydning for ham, og Thomas Wonge slår fast, at den mentale habitus spiller en væsentlig rolle i genoptræningen.

”Der skal være plads til at aflyse træningen, hvis et arrangement som denne 60-års fødselsdag kan være med til at mindske Kurts institutionskuller,” siger Thomas Wonge, der ikke er i tvivl om, at den mentale indsprøjtning har givet Kurt Rasmussen det ekstra, der betyder, at genoptræningen har taget et tigerspring. På baggrund af de seneste dages fremskridt vurderer han, at Kurt Rasmussen – måske – om nogle måneder vil kunne klare sig uden den rollator, han lige har stiftet bekendtskab med.

For Kurt Rasmussen er målet helt klart:

”Jeg vil fandeme hjem igen.” ●

Læs om Kurts første tid i genoptræning i Fysioterapeuten nr. 4.

Kurt Rasmussens forløb

- Alder: 61
- Job: Buschauffør
- Bopæl: Hørning syd for Aarhus
- Status inden covid-19: Diagnosticeret med iskæmisk hjertesygdom, overvægt, diabetes 2, forhøjet blodtryk og forhøjet stofskifte. Har fået foretaget to PCI-indgreb i kranspulsårerne
- Smittet med covid-19 i marts
- 3. april: Indlagt på Regionshospitalet Horsens
- 7. april: Lagt i respirator
- 4. maj: Blev overført til intensivafdelingen på Aarhus Universitetshospital
- 15. maj: Permanent frakoblet respirator
- 3. juni: Overflyttet til korttids døgnplads i Plejecenter Kildegården i Skanderborg
- Modtager alle hverdage en times fysioterapi. Kurt træner desuden selv dagligt i træningslokalet, og han træner hverdagssituationer sammen med plejepersonalet, for eksempel stand i forbindelse med forflytning, badsituation og lignende.

Risiko for varige lungeskader

Mange covid-19-patienter, som har været i respirator, vil formentlig skulle leve med kroniske mén og funktionstab. Det forventer specialist i lungeproblematikker, Linette Kofod.

AF VIBEKE
PILMARK

AT LIGGE I respirator er en hård omgang for kroppen, da patienten er sederet og dermed helt passiv, mens respiratoren overtager vejrtrækningen. Det har været kendetegnende for patienter med covid-19, at de har ligget længe i respirator og haft svær respirationssvigt med behov for høje doser ilt. Lungerne og hjertet er i den situation særligt påvirket. Det fortæller fysioterapeut, ph.d.-studerende Linette Kofod fra Hvidovre Hospital. Hun har specialiseret sig i lungeproblematikker, er med i bestyrelsen for Dansk Selskab for Hjerter- og Lungefysioterapi og har i forbindelse med coronakrisen behandlet indlagte patienter med covid-19. Hun har også undervist det tværfaglige personale i respirationsfysioterapi.

Hun fortæller, at behovet for meget ilt betyder, at lungerne ventileres med overtryk og med en høj iltkoncentration, der kan skade lungerne. Især overtrykket og den gentagne åbning og lukning af alveolerne medfører mekanisk stress på lungerne, som forværrer inflammationen og kan resultere i arvæv. Hjertet belastes af det ekstra tryk i lungerne, som det skal overvinde for at pumpe blodet rundt i kroppen.

”Alt i alt har vi derfor set, at de patienter, som er kommet ud af respiratoren, har nedsat styrke i hele kroppen, ofte Critical Illness Polyneuropathy (CIP) eller lignende og dertil et højt ekstra iltbehov ved bevægelse. Hvis man laver en udvidet lungefunktion, hvor man tester patienternes diffusionskapacitet i lungerne, vil man se, at den er nedsat. Selv om iltmætningen måske er fin i hvile, så vil den falde, når patienten bevæger sig, og iltten forbruges hurtigere. Den nedsatte lungekapacitet kan både skyldes skadet lungevæv og nedsat styrke i thorax og respirationsmusklerne,” uddyber Linette Kofod.

Prognosen er ukendt

Man kan ikke i dag med sikkerhed sige, hvordan prognosen er hos patienter, der har ligget længe i respirator efter covid-19. Flere forskere er i gang med follow up-studier, men resultaterne er endnu ikke opgjort. Derfor er det også uvist, om patienterne vil kunne genvinde det tidligere funktionsniveau.

”Mit umiddelbare bud vil være, at de fleste af dem, der har været i respirator, for altid vil have en begrænsning i forhold til tidligere. Jeg tænker, at man fint kan genvinde det tidligere selvstændige aktive liv, men når man presser kroppen (for eksempel med løb, gang på trapper e.l.), vil de mærke en åndenød, måske træthed eller svaghed,” siger Linette Kofod.

Lungemedicinsk ambulatorie på Hvidovre Hospital har set nogle af de patienter, der har været indlagt med covid-19, til opfølgende kontrol. Nogle af de hårdest ramte, som f.eks. har været i respirator, blev udskrevet svækkede og var begrænsede af åndenød og eventuelt med stort iltbehov under bevægelse.

”Nogle af dem kommer nu gående uden ilt, men hvor lang tid der går, inden de er oppe på et funktionsniveau som før, ved vi ikke,” fortæller Linette Kofod.

Særlige hensyn i genoptræning

På spørgsmålet om, hvorvidt der skal tages særlige hensyn i genoptræningen af patienter med covid-19 i primærsektoren, svarer Linette Kofod:

”Man skal være særligt opmærksom på saturationen, det vil sige iltmætningen, i kroppen. Det er nemlig netop under træning og i bevægelse, at iltmætningen kan falde og iltbehovet stige. I de tilfælde må man levere ilt under træningen og undgå for høj intensitet. Fysioterapeuterne skal også huske at undersøge bevægeligheden i thorax og at få patienterne til at lave dybe indåndinger for at vedligeholde ventilationen i lungerne og bevægeligheden i thorax. På hospitalet oplever fysioterapeuterne, at respirationsdybden og derved ventilationen ofte begrænses af hoste og nedsat styrke i thorax. Det skal man også have fokus på,” foreslår Linette Kofod.

Det er ifølge Linette Kofod også vigtigt at tage højde for, at nogle patienter har nedsat synkefunktion, så de fejlsynker. Hvis de samtidig også har nedsat ventilation, er de i risiko for at få en pneumoni. Der er desuden flere patienter, der kan være påvirket kognitivt eller har psykiske følger af det lange og skræmmende forløb.

Svært at opnå tidligere funktionsniveau

Jo bedre patientens funktionsniveau var før infektionen med corona, jo bedre chancer er der formentlig for at genvinde funktionsniveauet.

”Længden af respiratoropholdet har også stor betydning for, hvor let man genvinder funktionsniveauet.

Patientens hjerte- og lungefunktion ved udskrivelsen, eventuelle komorbiditeter, patientens mulighed for at få støtte fra pårørende og villighed til at træne, er alle faktorer af stor betydning for langtidsprognosen. Fysioterapeuter kan med fordel bruge The Post Covid Functional Status Scale (PCFS), som er et redskab, der særligt er udarbejdet til at vurdere funktionsevnebegrænsninger hos patienter med covid-19,” siger Linette Kofod. ●

Læs mere

Du kan finde The Post Covid Functional Status Scale (PCFS) på

<https://osf.io/ej2vd>

Dansk Selskab for Fysioterapi har publiceret en rapport med de vigtigste anbefalinger til genoptræning af covid-19-patienter.

[Download rapporten \(pdf-fil\) på kortlink.dk/dansk-selskabforfysioterapi/27ryb](https://kortlink.dk/dansk-selskabforfysioterapi/27ryb)

En række eksperter og forskere har publiceret en artikel om genoptræningen efter covid-19 i European Respiratory Journal. Der er fri adgang til artiklen på

kortlink.dk/27s8f

Studerende hjælper socialt udsatte

Skadede fodboldspillere under Homeless World Cup i Cardiff, Wales, fandt vej ind i fysioterapiteltet, hvor de fik varme hænder på af fysioterapistuderende.

Nyt valgfag på Københavns Professionshøjskole sender fysioterapeutstuderende ud i socialt arbejde.

AF JAKOB KEHLET

FOTO NICOLAS
KJERULF, KP

NÅR FYSIOTERAPEUTSTUDERENDE MØDER socialt udsatte borgere, bliver deres forståelse for de udsattes livsvilkår skærpet, og de får et bedre grundlag for arbejdet med at mindske ulighed i sundhed. Sådan lyder logikken i den indsats, som fysioterapeutuddannelsen på Københavns Professionshøjskole (KP) har arbejdet med siden 2011.

”Mange af vores studerende er resursestærke personer, der kommer fra gode vilkår, og derfor er der en risiko for, at de er lidt privilegieblinde. De kan f.eks. have svært ved at forstå, hvorfor udsatte borgere har svært ved at træffe de sunde valg,” forklarer lektor og fysioterapeut Nicolas Kjerulf fra KP.

Udsatte borgere kommer i dag stort set ikke i fysioterapiklinikkerne, enten fordi det er for dyrt, for besværligt, eller fordi de lider af angst eller har et misbrug. Derfor bør fysioterapeuterne opsøge de udsatte borgere, lyder ræsonnementet.

Den foreløbige kulmination på indsatsen er oprettelsen af et valgfag med start på 3.semester på KP, hvor de studerende blandt andet skal arbejde i en frivillig social organisation i 120 timer. Her skal de opnå ligeværdige relationer med de udsatte borgere om ’et fælles tredje’ – for eksempel gade fodbold – for derigennem på sigt at byde ind med deres sundhedsspecifikke ydelser i form af gode råd om sundhed. Det første hold på syv studerende afsluttede valgfaget i foråret.

”Jeg har fulgt dem tæt, og de fortæller mig, at det er meningsfuldt at mødes med socialt udsatte borgere.

Homeless World Cup-turneringen var ikke en del af valgfaget "professionserfaring i den frivillige sektor", men de studerende brugte ti dage af deres sommerferie på at arbejde frivilligt under turneringen. Her masseres og udspændes ømme lår hos to svenske landsholdspillere.

➔ ”De studerende er blevet mere tolerante og forstående over for udsatte borgere og dermed også bedre fysioterapeuter,” siger Nicolas Kjerulf.

Gadefodbold

Interessen for at skabe en bedre forståelse mellem fysioterapeuter og udsatte borgere begyndte i 2011, hvor skolens nuværende uddannelsesleder, Jannick Marschall, fik en aftale i stand med den sociale organisation Ombold, der arrangerer fodboldturneringer for udsatte borgere og Homeless World Cup, der arrangerer verdensmesterskaber i gadefodbold for hjemløse. Aftalen indebar, at fysioterapeutstuderende deltog som behandlere i turneringerne.

På baggrund af erfaringerne blev der senere søgt EU-midler til et treårigt skandinavisk projekt, hvor fysioterapeutuddannelserne i København og Oslo, samt idrætshøjskolen i Falun i Sverige, sendte studerende ud i feltstudier blandt socialt udsatte borgere. De danske studerende besøgte blandt andet et gadehospital for narkomaner i Oslo og et højsikringsfængsel i Halden, også i Norge, hvor de spillede gadefodbold med de indsatte.

”Det blev en intens oplevelse for de studerende, der måtte erkende, at de havde haft mange fordomme om de udsatte borgere, men mødet med dem skabte en afstigmatisering,” forklarer Nicolas Kjerulf.

Akavet tavshed i begyndelsen

I begyndelsen var stemningen ved fodboldturneringen i højsikringsfængslet præget af akavet tavshed, men som kampene skred frem, blev barriererne gradvist nedbrudt, og stemningen blev mere afslappet.

De studerendes erfaringer fra det skandinaviske projekt var så udbytterige, at KP efterfølgende oprettede det nye valgfag. Selv om valgfaget hører hjemme på 7. semester, kan de studerende udføre deres kvote af frivillige timer i løbet af 3. til 6. semester. Samlet set er forløbet berammet til seks uger og giver 10 ECTS-point.

”Mange af vores studerende er resursestærke personer, der kommer fra gode vilkår, og derfor er der en risiko for, at de er lidt privilegieblinde.

Når de fysioterapeutstuderende møder de udsatte borgere, har de naturligvis mulighed for at drøfte sundhedsfaglige problemstillinger, men det er ikke fagsnakken, der er i højsædet. Valgfaget har i stedet hovedfokus på de generiske kompetencer, så som at kunne tale sammen og skabe en tillidsfuld relation.

”Det vigtigste element, når man arbejder med sundhed for socialt udsatte, er at skabe tillid, og tillid er ud fra en fysioterapeutisk synsvinkel fundamentet for al behandling. Mange af vores studerende har beskrevet, hvordan de er nødt til at ’hoppe ud af ekspertrollen’, fordi det ikke nytter at optræde som den kloge og docerende rådgiver. Den slags personer har de udsatte borgere mødt hele deres liv, og dem er de godt trætte af. Derfor fylder relationsarbejdet allermest i valgfaget, og når den gode relation er skabt, kan det tænkes, at den udsatte borger hen ad vejen selv når frem til, at han eller hun måske skulle tage en tur forbi lægen, dyrke motion eller leve lidt sundere. Samtidig bliver de studerendes sundhedsopfattelse mere nuanceret: sundhed er mere end KRAM-faktorer,” forklarer Nicolas Kjerulf.

Biomedicin dominerer

Han mener, at fysioterapeutprofessionen generelt er for domineret af det biomedicinske sundhedssyn, mens den sociale indsigt er underprioriteret i faget.

”Sundhedsprofessionerne sidder efter min opfattelse fast i en gammeldags forståelse af sundhed som en overvejende biomedicinsk problemstilling, på trods af, at forskning viser en stor sammenhæng mellem grundlæggende sociale vilkår og sundhed. Jeg har personligt en vision om, at uanset om vi er i uddannelses- eller sundhedssektoren, skal vi tage et meget større socialt ansvar. I den sammenhæng er sundhedsprofessionerne i øjeblikket alt for tavse,” siger Nicolas Kjerulf.

Hans håb er, at de studerende på valgfaget senere vil arbejde videre med at skabe større lighed i sundhed gennem socialt arbejde.

”Måske vil de kunne skabe deres egne jobs ved at søge projektmidler, eller

Fra venstre er det studerende Jesper Dyhr, Maria Düsterdich Hansen, Sofie Balleby Cramon, Rasmus Økjær Larsen, to studerende fra fysioterapeutuddannelsen i Norge og yderst til højre lektor Nicolas Kjerulf fra KP

de kan søge stillinger inden for det sociale område, selv om jobbene måske ikke i udgangspunktet er rettet mod fysioterapeuter,” siger Nicolas Kjerulf.

Erfaringerne fra samarbejdet med de frivillige organisationer har været særdeles positive, men på grund af coronasituationen har alle de frivillige sociale organisationer, som KP samarbejder med, lukket ned, og det har smittet af på interessen for det nye valgfag. Kun en enkelt studerende har meldt sig til næste forløb, som starter i efterårssemestret.

”Vi kommer stærkt tilbage i næste forløb. Meldingerne fra organisationerne lyder nemlig, at de ikke kan undvære de studerende. Vi udforsker også muligheden for at gøre valgfaget tværprofessionelt, så studerende fra for eksempel socialrådgiveruddannelsen eller pædagoguddannelsen kan deltage” siger Nicolas Kjerulf og tilføjer, at han gerne deler ud af sine erfaringer, hvis andre professionshøjskoler vil høre om projektet. 🟡

Fakta om udsatte danskere

- 7 procent af alle danskere (svarende til 282.000 personer) anses for at være udsatte på grund af hjemløshed, stof- eller alkoholmisbrug, fængselsophold eller psykisk sygdom.
- 70 procent af de mest udsatte borgere mellem 40 og 59 år var i 2014 i kontakt med det somatiske sygehusvæsen – mod 37 procent af den øvrige befolkning.

Kilde: Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd

Læs mere om arbejdet:

Kjerulf, N., Langaas, A., Syliaas, H., & Larsson, B. W. (2019). Fysioterapeutstuderendes møde med marginaliserede og udsatte mennesker. *Tidsskrift for Socialpædagogik*, 1, 74–84.

Sofie Cramon mobiliserer ryggen på en spiller fra det finske herrelandshold, som havde ondt i lænden.

gennem de seneste to år. Opgaven er afslutningen på skolens relativt nye valgfag, som har til formål at give de fysioterapeutstuderende større indsigt i vilkårene for udsatte borgere, der ofte i stærkt begrænset omfang benytter sundhedssystemets tilbud.

De er ikke ligeglade

Sofie Cramon meldte sig blandt andet til valgfaget, fordi hun på den måde kunne få mere praksiserfaring, og fordi hun under uddannelsen har fået interesse for emnet ulighed i sundhed. Med valgfaget har hun fået værdifuld viden om, hvordan hun kan skabe kontakt med borgere, der har helt andre forudsætninger end hende selv.

”Jeg troede i udgangspunktet, at de hjemløse var ligeglade med deres helbred og ikke havde lyst til at ændre på det, men den fordom holdt ikke. Derimod mangler de viden om, hvad de skal stille op, når problemerne melder sig – hvornår de skal opsøge en læge eller en fysioterapeut,” fortæller Sofie Cramon.

Som fysioterapeutstuderende kunne hun give gode råd til de hjemløse, der døjede med fysiske skavanker som rygproblemer, forstuede ankler eller spændingshovedpine, men de personlige snakke om hverdagens små og store problemer fyldte mindst lige så meget i forløbet.

”Hvis jeg holder paraderne nede og giver noget af mig selv og samtidig er nysgerrig på en anerkendende måde, så kan jeg nå rigtig langt i forhold til at få en tæt kontakt,” forklarer hun, bevidst om ikke at præsentere de hjemløse for løftede pegefingre og moralske reprimander. Samtidig fik hun testet, hvor skillelinjen mellem det private og det professionelle niveau går.

”Samtalerne drejede sig om de hjemløses personlige problemer med for eksempel misbrug eller det at være afskåret fra at se sine børn, og selv om jeg ikke har den form for problemer, har jeg også skullet fortælle om nogle af de ting, jeg selv har været igen-

Valgfaget udfordrede Sofies grænser

Fysioterapeutstuderende Sofie Cramon fortsætter nu arbejdet blandt hjemløse, selvom det obligatoriske praktikforløb er slut.

AF JAKOB KEHLET

FOTO NICOLAS
KJERULF, KP

”JEG FORESTILLEDE MIG, at de hjemløse havde en ringe egenomsorg og viden om sundhed. Desuden var jeg usikker på, om de overhovedet ville have kontakt med mig. Jeg tænkte, at hvis jeg selv var hjemløs, ville jeg ikke gide at snakke med en ung fysioterapeutstuderende,” fortæller 28-årige Sofie Cramon om sine overvejelser, inden hun første gang skulle stille til fodboldtræning som frivillig i hjemløseprojektet OMBOLD. Fordommen om at de hjemløse ikke tog vare på deres egen sundhed, holdt stik, mens frygten for at de hjemløse ikke havde lyst til at snakke med hende, blev gjort til skamme.

Det var grænseoverskridende for hende at sætte sig på bænken ved siden af de hjemløse fodboldspillere og få skabt en ligeværdig og fordomsfri kontakt, og i begyndelsen gik det da også lidt trægt. Parterne skulle lige se hinanden an.

”Der var nogle barrierer, vi skulle over, inden jeg for eksempel kunne få lov til at røre ved de hjemløse, fordi jeg først skulle vinde deres tillid og respekt,” forklarer Sofie Cramon, der skal i gang med 7. semester på fysioterapeutuddannelsen på Københavns Professionshøjskole. Her skal hun skrive opgave om det 120 timer lange forløb som frivillig i OMBOLD

nem for at skabe et ligeværdigt forhold. På den måde er jeg nogle gange kommet ud i en gråzone mellem det private og det professionelle, men jeg synes ikke, jeg har været på for dybt vand,” siger Sofie Cramon.

Personlige beretninger

Da først tilliden mellem de hjemløse og de fysioterapeutstuderende var etableret, blev posen med alle detaljer om livet som hjemløs åbnet på vid gab, og de studerende fik på den måde indsigt i de hjemløses vilkår. Samtidig blev Sofie Cramon i enkelte tilfælde nødt til at sætte grænser for, hvad hun kunne lægge øre til, når der blev fortalt historier om massivt stofmisbrug eller traumatiske beretninger fra barndommen

”En af de første gange, jeg mødte op hos OMBOLD, fik jeg en meget personlig beretning, som jeg tænkte, at jeg ikke kunne håndtere, men så henviste jeg den pågældende til en af de ansatte i OMBOLD. På den måde har jeg lært at sortere i, hvad vi godt kan snakke om, og hvad andre må tage sig af,” siger Sofie Cramon.

Arbejdet som frivillig i OMBOLD gav hende mulighed for at følge organisationen til Wales i 2019, hvor Homeless World Cup i gadefodbold blev afviklet, og selv om de 120 obligatoriske timer som frivillig i valgfaget er gennemført, har hun ikke tænkt sig at droppe kontakten til de hjemløse fodboldspillere.

”Coronasituationen lukkede ned for OMBOLD, og det har været ret svært at vedligeholde relationen til dem, jeg kender, men jeg har skrevet sammen med nogle af dem og håber, at jeg kan komme til træning igen i morgen for første gang efter nedlukningen,” siger Sofie Cramon, der selv er ivrig fodboldspiller.

Valgfaget har inspireret hende til sammen med sin makker at skrive bachelor om ulighed i sundhed.

”Rigtig mange bachelorprojekter handler om, hvad man skal gøre, når gruppen af udsatte borgere kommer ind i sundhedssektoren, men min makker og jeg synes, at den store udfordring består i overhovedet at få dem derind. Mange af dem når aldrig ind i fysioterapeutens klinik, selv om de har brug for hjælp,” siger Sofie Cramon, der på sigt sagtens kan se sig selv i et job, der indebærer en tæt kontakt til de grupper i samfundet, som har sværest ved at finde vej ind i sundhedssystemet.

”Forløbet i OMBOLD har sat tanker i gang, og jeg kunne måske godt tænke mig engang at være med til at skabe et projekt, hvor jeg kommer ud og opsøger socialt udsatte borgere, hvor de er, men indtil videre er det kun på idéplanet,” siger Sofie Cramon, der foruden en snarlig fysioterapeutuddannelse også har en uddannelse som skolelærer på CV-et. 🟡

Finansiering af din klinik er vores speciale

Vi finansierer mange fysioterapeut klinikker og har et indgående kendskab til finansiering og drift.

Vi taler samme sprog

- Stort know-how indenfor fysioterapibranchen og klinikfinansiering
- Kendskab til drift af en fysioterapiklinik med sygesikringsafregning, indlejere, ydernumre mv.
- Netværk af revisorer og advokater, som også har branchekendskab
- Vi kender vores kunder og yder en samlet rådgivning om både erhvervsmæssige og privatøkonomiske forhold

Kontakt os og hør, hvad vi kan tilbyde dig.

Mette Kjær Ostersen
Erhvervs-kundecheff
mko@vestjyskbank.dk
61 56 06 06

Anita Gohr Andersen
Erhvervs-kundecheff
ann@vestjyskbank.dk
23 22 60 80

Susanne Benedikt Dam
Erhvervs-kundecheff
sbd@vestjyskbank.dk
51 29 43 96

■ vestjyskbank.dk/fysioterapeut

Esbén S. Knudsen, Fysioterapeut Cert. MDT, Vejen Fysioterapi

”Hurtig og god vejledning giver en tryghed som ny klinikejer, så man kan holde fokus på det primære – at være fysioterapeut. For mig er det vigtigt med en sparringspartner, der ser muligheder fra start. Det synes jeg, man finder hos Vestjysk Bank”

vestjysk BANK

Patienterne får det bedre og tager mindre medicin

GLA:D Ryg, som er et forløb, der består af patientuddannelse og træning, reducerer smerter og kan øge empowerment hos patienter med kroniske rygsmerter. Det viser den nyeste opgørelse fra Syddansk Universitet.

AF VIBEKE
PILMARK

ILLUSTRATION
MIKKEL HENSSEL

OVER 600 FYSIOTERAPEUTER og kiropraktorer har igennem det sidste halvandet år været på kursus i GLA:D Ryg hos SDU. Forløbet udbydes nu i cirka 200 klinikker og i seks kommuner. Her får patienter med tilbagevendende rygproblemer tilbudt et ti-ugers rygforløb, der består af patientuddannelse og træning. Behandlere og patienter har indrapporteret til en klinisk database, og opgørelsen af data ved årsskiftet viser, at over en tredjedel var holdt op med at indtage smertestillende medicin ved endt forløb, og at patienterne i gennemsnit fik færre smerter.

Det fortæller fysioterapeut og ph.d. Inge Ris, som er projektleder og del af den tværfaglige forskergruppe fra Syddansk Universitet, der har udviklet programmet GLA:D Ryg.

”Vi oplever stor tilfredshed blandt patienterne. De får ikke kun færre smerter, de lærer også at håndtere dem. De siger blandt andet, at de bliver mere trygge og ændrer adfærd, fordi de får at vide, at de kan bevæge sig frit. De oplever, at de kan meget mere, end de troede, selvom det gør ondt,” siger hun. Rygforløbet bygger på de samme

principper som GLA:D-knæ, som mange fysioterapeuter kender, hvor kombinationen af patientuddannelse, træning, test og indrapportering af effekten i en central database er essentiel. Fysioterapeuter og kiropraktorer, der vil udbyde tilgangen, bliver uddannet af forskere og klinikere på SDU med henblik på, at alle patienter får et ensartet tilbud. Forskerne bruger data fra registeret og erfaringerne fra behandlerne og patienterne til forskning, og de justerer løbende tilbuddet, hvis det viser sig, at der er behov for det.

Omkostningerne til behandling af kroniske rygsmerter er steget voldsomt de senere år, uden at man præcist ved, hvilken behandling patienterne får, og om den virker. Forskerne håber, at GLA:D Ryg er en model og en tilgang, der udover at have effekt også kan minimere udgifterne til uvirksomme og unødvendige behandlinger, ligesom de håber, at programmet vil bidrage til en reduktion af medicinindtaget, som ligger højt her i landet.

Mindre medicin og gladere patienter

Lænderygsmerter er den hyppigste årsag til lægebesøg og sygefravær i Danmark. Men de indsamlede data viser, at patienterne i forløbet fik reduceret deres smerter med i gennemsnit 1,7 point på den numeriske rangskala (NRS) fra 0-10. 75 procent af de patienter, som havde smerter på over 5 på NRS, fik en smertereduktion på 2,3 point. Den positive effekt på smerteniveauet påvirkede patienternes indtag af smertestillende medicin. Således stoppede 37 procent af dem, der var i behandling med smertestillende medicin, med at tage det efterfølgende.

”Patienterne fortæller, at de ikke længere tager piller, for nu kan de for eksempel lave øvelser og ved, at smerterne aftager. De har fået et andet forhold til deres rygsmerter og har lært at finde balancen mellem den

➔ belastning, de udsætter ryggen for og de ressourcer, de har,” siger Inge Ris på baggrund af kvalitative interviews med deltagerne.

Der var dog også 10 procent af deltagerne, som begyndte at tage medicin undervejs i forløbet, så programmet er ikke en mirakelkur for alle.

”De foreløbige analyser tyder på, at forløbet mindsker medicinforbruget, og vi håber også, at det medfører færre udgifter til speciallæger og til MR-scanninger. Det håber vi på at kunne verificere, når vi har et større datagrundlag,” fortæller Inge Ris.

One-size-doesn't-fit-all

Der er solid evidens for, at patientuddannelse og superviseret træning har god effekt på kroniske rygsmerter, hvilket også fremgår af internationale guidelines og Sundhedsstyrelsens nationale kliniske retningslinjer. Patientuddannelsen er en vigtig del af GLA:D Ryg, og den foregår ikke kun på ‘skolebænken’, men er en integreret del af hele forløbet og træningen. SDU har skitseret otte forskellige øvelsesforløb på fire forskellige niveauer. Fysioterapeutens valg af øvelser til den enkelte patient tager udgangspunkt i patientens behov og det mål, som patienten har for forløbet.

”One size doesn't fit all. Øvelserne er simple og kendt i forvejen. Det vigtigste er, at patienterne lærer at styre og dosere træningen selv, så de bliver i stand til at træne på egen hånd efterfølgende. Fysioterapeuterne er der for at vejlede patienterne. De korrigerer ikke så meget, som mange plejer at gøre, men lader patienterne selv udforske, hvad der fungerer bedst for dem,” siger Inge Ris.

Ud over øvelserne skal patienterne arbejde med de grundlæggende kernebudskaber, de har fået introduceret under patientuddannelsen. De skal blandt andet forstå, at de selv kan skru op og ned for smerterne ved hjælp af deres handlinger og tanker. De får også at vide, at ryggen er skabt til bevægelse, og at en skæv ryg og en dårlig holdning er normal og ikke nødvendigvis skyld i deres smerter.

Mange patienter ønsker, ifølge Inge Ris, at fortsætte træningen hos fysioterapeuten efter forløbet, men det er netop tanken, at patienten selv skal tage ansvar. Derfor er den afsluttende samtale med fysioterapeuten vigtig. Her er et af emnerne, hvordan patienten kan fortsætte med at holde sig fysisk aktiv. Øvelserne har patienten fået med som en del af sin værktøjskasse, når han eller hun får problemer med ryggen, men måden at holde sig fysisk aktiv på fremover kan være meget andet end øvelser. Patienterne skal vælge en aktivitet, de tror, de kan fortsætte med, og som de kan lide. Patienterne skal med andre ord lære helt nye adfærdsmønstre.

”De skal lære, at håndtering af et liv med rygsmerter er deres eget ansvar, og at de sagtens selv kan håndtere det med de værktøjer, de får. Men det betyder ikke, at de ikke har brug for fysioterapeuter. Fysioterapeuterne skal støtte patienterne på sidelinjen og være der for dem, når de ikke selv kan håndtere en oplussen af smerter,” forklarer Inge Ris.

GLA:D Ryg er også forskning

GLA:D Ryg er ikke kun en tilgang til håndtering af patienter med lænderygsbesvær i primærsektoren. Det er også et stærkt forskningsprogram, der blandt andet skal undersøge, om det er muligt at styrke patienternes self-efficacy, så de selv kan håndtere rygsmerterne, og om tilgangen kan indpasses i den kliniske

Se forskningen bag GLA:D Ryg

Der er publiceret tre artikler i BMC om GLA:D Ryg, og flere er på vej. Artiklerne er skrevet af forskere, både psykologer, fysioterapeuter og kiropraktorer, fra Syd-dansk Universitet. Der er fri adgang til artiklerne.

1. Per Kjær, Alice Kongsted, Inge Ris, Allan Abbott, Charlotte Diana Nørregaard Rasmussen, Ewa M Roos, Søren T. Skou, Tonny Elsmose Andersen, Jan Hartvigsen: GLA:D® Back group-based patient education integrated with exercises to support self-management of back pain - development, theories and scientific evidence. (2018)
kortlink.dk/27pue
2. Alice Kongsted, Inge Ris, Per Kjaer, Werner Vach, Lars Morsø, Jan Hartvigsen: GLA:D Back: implementation of group-based patient education integrated with exercises to support self-management of back pain - protocol for a hybrid effectiveness-implementation study. (2019)
kortlink.dk/27pug
3. Alice Kongsted, Jan Hartvigsen, Eleanor Boyle, Inge Ris, Per Kjaer, Line Thomassen, Werner Vach: GLA:D® Back: group-based patient education integrated with exercises to support self-management of persistent back pain – feasibility of implementing standardised care by a course for clinicians. (2019)
kortlink.dk/27puk

hverdag på klinikker og i kommunalt regi. Forskningen omfatter således både implementeringsforskning og forskning i effekten på patienterne og deres evne til at håndtere rygproblemerne.

Det grundlæggende ved forskningen er fysioterapeuternes og kiropraktorernes indrapportering af data til SDU's database ved behandlingens start og afslutning, foruden patienternes besvarelse af spørgeskemaer ved opstart og ved 3, 6 og 12 måneder, samt interviews med behandlere og patienter.

Kritik af programmet

Forskerne bag GLA:D Ryg er blevet mødt med kritik. Flere kritiserer kurserne for at være pengemaskiner, og at tilgangen med patientuddannelse, træning og øvelserne er basisviden for fysioterapeuter.

”Kursusbetalingen går hverken til forskerne eller universitetet, men primært til drift af vores database og kursusmateriale. Der er for eksempel udgifter til en videnskabelig assistent, opdatering af kursusmaterialet og indsamling af data i klinikken. Databasen er en forskningsdatabase, som er oprettet med henblik på forskning, og det koster penge,” siger Inge Ris.

Hun medgiver, at øvelserne er enkle og kendte. Og det er der en god grund til, for patienterne skal kunne huske dem, når de fremover skal bruge dem på egen hånd. Men det er ikke øvelserne, fysioterapeuterne skal lære patienterne. De skal lære, hvordan de støtter patienterne i at ændre adfærd ved brug af en værktøjskasse og større tiltro til egne evner, fortæller Inge Ris og oplyser, at nyhedsværdien af kurset angives af 73 procent af deltagerne til mellem 7-10 på en skala fra meget lav (0) til meget høj (10).

En vigtig del af GLA:D Ryg er at undersøge brugbarheden og den praktiske implementering af tilgangen. I den forbindelse interviewer forskerne både fysioterapeuter og kiropraktorer, der indrapporterer til databasen.

Det kognitive er i højsædet

”Vores kvalitative interviews viser, at mange både unge og ældre fysioterapeuter er usikre på, hvordan de kliniske retningslinjer omsættes til praksis. De fleste har ikke problemer med at videregive viden om ryggen, men de har svært ved den kognitive del, hvor de skal forklare smerter og påvirke patienternes adfærd. Det mangler de redskaber og kompetencer til, og de kan ikke lære det ved at læse en bog eller en artikel. Det lærer de på kurset, hvor de har mulighed for at øve sig på det sammen med medkursister. Desuden har mange fysioterapeuter svært ved at skifte rollen som den ansvarlige for forløbet ud med en rolle, hvor man i højere grad står på sidelinjen og støtter patienten,” siger Inge Ris.

GLA:D Ryg er også blevet kritiseret for, at alle patienter får den samme behandling uanset problemets art, omfang og personens egne præferencer. Men det er ikke korrekt, siger Inge Ris:

”Fysioterapeutens kliniske vurdering tilsidesættes ikke. Har patienten brug for manuel behandling som supplement, eller skal træningsprogrammet tilpasses, er det helt ok. Det primære i GLA:D er den kognitive tilgang til træning. Den er til gengæld en ufravigelig del af forløbet”.

Desuden føler nogle fysioterapeuter, at konceptet skaber ulig konkurrence, da lægerne favoriserer de klinikker, der

har GLA:D på programmet. Men det kan Inge Ris ikke genkende i praksis.

”Jeg møder mange dygtige fysioterapeuter, der slet ikke behøver GLA:D-renomméet for at tiltrække patienterne. Men vi kan også se, at de terapeuter, der er blevet certificerede, har været glade for det. Det har både været nyuddannede og ældre fysioterapeuter og kiropraktorer, der er blevet mere sikre på, hvordan de skal håndtere patienterne,” siger Inge Ris.

Udbredes til resten af verden

Flere lande er i gang med at udbrede tilgangen. Det gælder blandt andre Schweiz, Canada og Australien. Her vil klinikere også indrapportere data til et centralt register.

”Fremover kan vi få et meget stort datamateriale. Vores mål er at generere og dele ny viden og finde frem til fælles faktorer, der kendetegner patienter med kroniske lænderygmerter, uanset om de kommer fra Danmark eller andre lande,” siger Inge Ris.

Kernebudskaberne til patienten

- Smerter påvirkes af adfærd og tanker omkring smerten.
- Smerte er en alarm, ikke en skade.
- Frie bevægelser dæmper smerter.
- For at bevare en god ryg, skal man opretholde en balance mellem ressourcer og belastninger.
- Ryggen er stærk og skabt til bevægelse.
- Skæv ryg og ”dårlig” holdning er normalt.
- Handling kommer før bedring.

Kilde: gladryg.sdu.dk og Inge Ris

Hvad er GLA:D Ryg?

GLA:D Ryg er dels et behandlingsforløb, dels et forskningsprojekt. Behandlingsforløbet består af individuel undersøgelse, patientuddannelse og otte ugers træning to gange om ugen og en afsluttende samtale. Data fra patienterne indrapporteres i en forskningsdatabase, der bidrager til forskning af implementering og effekten af tilgangen. Opfølgende interviewundersøgelser af både patienter og fysioterapeuter bidrager med kvalitative data om såvel behandlingen som implementeringen af GLA:D Ryg.

Den foreløbige opgørelse bygger på tal fra 2800 patienter.

PATIENTBEHANDLING OG FORSKNING GÅR HÅND I HÅND

GLA:D RYG er et samspil mellem PATIENT, FYSIOTERAPEUT OG FORSKER

START

Forskere på SDU (Syddansk Universitet) har udviklet GLA:D Ryg. Formålet er at lære patienterne at håndtere deres rygsmerter og rygbesvær og samtidig indsamle data til forskning. Forskningen sker i to spor: I implementeringen af programmet og i effekten på patienterne.

Fysioterapeut får teori og træning på kursus udbudt af SDU.

Patient har langvarige rygsmerter.

Læge henviser patient til certificeret GLA:D fysioterapeut eller patienten finder selv én.

Patienten undersøges, og fysioterapeuten vurderer, om forløbet er relevant. Patienten bliver testet, træningsniveauet afklares og der sættes mål.

Det reviderede program implementeres i det kursus, der udbydes til fysioterapeuterne.

Spørgeskemaer går retur til SDU, som reviderer programmet på basis af de nye data. Ny forskningsviden integreres også.

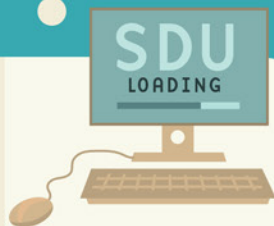

FORSKERNE HÅBER, AT FORLØBET VIL:

SDU sender spørgeskema til patient ved start og efter 3, 6 og 12 måneder. Fysioterapeut modtager også spørgeskema om implementering af programmet.

Efter endt forløb mødes patient og fysioterapeut til individuel undersøgelse og evaluering. Patienten testes, og fysioterapeut sender data til database.

- ✓ Styrke patienternes empowerment
- ✓ Forbedre funktionsevnen
- ✓ Reducere smerterne
- ✓ Mindske medicinforbruget
- ✓ Mindske behovet for behandling
- ✓ Minimere de offentlige sundhedsudgifter

Fysioterapeuten superviserer, men patienten styrer selv træningen med fokus på at opnå ejerskab over øvelserne og opnå sine mål.

Patienten lærer sin rygs muligheder at kende og finder frem til, hvordan hun skal håndtere sine smerter.

Patienten deltager på ryghold 16 gange med et individualiseret rygprogram.

Fysioterapeuten sender data fra test og patientens målsætning til database.

Patientuddannelse: Patienten lærer om smerteteori og får viden om ryggen og redskaber til smertehåndtering. Patienterne udveksler erfaringer med hinanden.

Course in
Copenhagen

Become

Master of Science in Osteopathy

D.O. Diploma, ISO 9001 Quality Assurance

- All teachers are academically trained
- Exclusive integrative program, paper and electronic scripts
- The training can be followed at your own pace
- Personal guidance
- Recognition professional organization

www.osteopathy.eu/en

INTERESTED IN OUR
LATEST NEWS?

Download our free
"OsteoNews" app:

The International Academy of Osteopathy
in co-operation with Buckinghamshire New University
Kleindokkaai 3-5, B-9000 Gent

Telephone: +32 (0) 9 233 04 03
Email: info@osteopathy.eu

Sundhedspolitisk konsulent til Danske Fysioterapeuter

- Interesserer du dig for sundhedspolitik, og vil du være med til at sætte dagsordenen for sundhed?
- Kan du sætte medlemmernes kompetencer i centrum i arbejdet for at fremme den fysioterapeutiske profession?
- Er du resultatorienteret og struktureret?

Så er du måske den sundhedspolitiske konsulent, vi søger i Danske Fysioterapeuter.

Omdrejningspunktet er at være bindeled mellem den fysioterapifaglige viden og den politiske verden. Du vil være tilknyttet afdeling Profession og Karriere i Danske Fysioterapeuter og samtidig have et ben i afdeling Politik. Din opgave bliver at sikre de fysioterapifaglige input i den politiske interessevaretagelse via tæt dialog med medlemmerne af Danske Fysioterapeuter.

Du får en bred kontaktflade, som omfatter foreningens medlemmer, de faglige selskaber i fysioterapi, andre organisationer i sundhedsverdenen samt embedsfolk i ministerier, styrelser og øvrige myndigheder.

Profil

Du er uddannet fysioterapeut og har udbygget den med en kandidat- eller masteruddannelse. Alternativt er du samfundsvidenskabeligt uddannet og har et solidt kendskab til sundhedsvæsenet.

Du har dokumenteret erfaring med projektledelse og/eller faglig ledelse, og kan drive involverende processer. Det er en fordel, hvis du har erfaring med sekretariatsbetjening og konsulentrollen i en politisk ledet organisation fra tidligere stillinger.

Desuden er du en stærk kommunikator, mundtligt og skriftligt og har et stort netværk inden for sundheds-

verdenen. Som person er du politisk og strategisk tænkende, kan arbejde selvstændigt såvel som i teams og trives i en omskiftelig hverdag.

Vi tilbyder

- Et job, hvor du i høj grad får mulighed for at præge indhold og får ansvar.
- Et job i en dynamisk organisation med en uformel omgangstone, hvor der lægges vægt på sparring, dialog og samarbejde.
- Flekstid og gode muligheder for videreudvikling af faglige kompetencer.

Lønnen forhandles individuelt med udgangspunkt i kravene til stillingen og dine kompetencer.

Der er tale om en fastansættelse på fuld tid.

Tiltrædelse: 1. november 2020.

Ansøgning

Ansøgning inkl. CV skal være os i hænde senest onsdag den 16. september 2020 kl. 23:59.

Der afholdes ansættelsessamtaler i to runder, hhv. d. 23. september og d. 28. september 2020. Mellem første og anden samtale gøres brug af en erhvervsrettet personlighedstest.

Yderligere oplysninger

 Du kan læse den fulde stillingsbeskrivelse og søge stillingen på www.fysio.dk/job-hos-os

Hvis du har spørgsmål, er du velkommen til at kontakte chef for afdeling Profession og Karriere Sille Frydendal på tlf.nr. 60298389 eller sf@fysio.dk

Danske Fysioterapeuter varetager som fag- og brancheorganisation de fagpolitiske, økonomiske og faglige interesser for 16.000 fysioterapeuter, som både er offentligt ansatte, selvstændige og praktiserende. Du kan læse mere om vores organisation og mission på fysio.dk. Vi er ca. 70 medarbejdere i sekretariatet i København, plus en valgt formand og fem regionsformænd, der arbejder på fuld tid.

NAVN: Kristian Lillelund Seest
ARBEJDSPLADS: Sports Pharma
STILLING: Produktspecialist

Sports Pharma sælger produkter inden for forebyggelse, genoptræning og sportsskader til sundhedssektoren, butikker og private. Virksomheden har ti ansatte, hvoraf to er fysioterapeuter.

” Hvis jeg skal sælge noget, vil jeg kunne stå på mål for det fagligt

Hvad laver du?

Jeg er produktspecialist i firmaet Sports Pharma, som sælger udstyr til sportsbutikker, sundhedssektoren og private. Jeg deltag i en del kongresser og har lidt salg til private, men størstedelen af min tid går med at undervise professionelle i at bruge vores produkter. Det fører mig vidt omkring: Jeg giver workshops i både USA og Europa, men jeg arbejder primært her i landet, hvor jeg blandt andet besøger fysioterapiklinikker, som vil have en grundig gennemgang af vores produkter.

Er du sælger?

Det er jeg nok indirekte, men jeg prøver at være så lidt sælgeragtig som muligt. Da jeg lige var startet i jobbet, kunne min daværende chef finde på at råbe gennem lokalet, at mine kollegaer ikke skulle stille telefonen ned til mig, for så solgte vi ikke noget. Det var selvfølgelig sagt i sjov, men han stak også til mig, for som købmand og firmaejer vil man jo gerne have nogle produkter ud over disken.

Hvorfor vil du ikke være sælgeragtig?

Jeg uddannede mig til fysioterapeut, fordi jeg har et stort ønske om at hjælpe andre. Det kan føles modstridende at skulle kræve penge for det. Den følelse tror jeg, at de fleste fysioterapeuter i Danmark kan nikke genkendende til. At jeg så alligevel er havnet i en indirekte sælgerrolle, har jeg det okay med, fordi jeg kan stå fagligt på mål for produkterne.

Hvordan gør du det?

Jeg sætter mig ind i den nyeste forskning og lover aldrig mere, end et produkt kan leve op til. Når landegrænserne åbner, skal jeg til USA og undervise 40 terapeuter i at bruge en indlægssål, som man stadig undersøger virkningen af. Jeg har selv svært ved at følge med i og vurdere kvaliteten af forskningen, så jeg søger rigtig meget hjælp i mit netværk. Denne gang har jeg forberedt mig ved at ringe til en af Danmarks førende professorer på området, der har anbefalet mig tre artikler, som jeg har læst grundigt.

Er der et dilemma i at rådgive og sælge på samme tid?

Ja, uden tvivl. Jeg tager jo for eksempel udgangspunkt i firmaets produkter, selvom jeg nok aldrig vil få belæg for at anbefale netop vores knæbandage frem for konkurrentens. Men jeg mener stadig, at jeg hjælper kunderne rigtig godt gennem en grundig og faglig service. Hvis jeg skal sælge en knæbandage til en privatkunde, der skal på skitur, anbefaler jeg hellere en, de også kan bruge til håndboldtræning bagefter end at sælge dem to forskellige.

Prøver din chef stadig at få dig til at sælge mere?

Nej, i dag har jeg en anden chef, der kan se, at mit arbejde skaber god synergi til virksomheden. Kombinationen af at jeg har opbygget en stor nicheviden om vores produkter, og at jeg altid prioriterer at give gode, faglige svar, gør, at fysioterapeuter og andet sund-

hedspersonale automatisk opsøger mig, når de har brug for viden inden for mit område. Så selvom jeg aldrig selv er ude og banke på folks døre, bliver jeg hele tiden inviteret ud for at tale om vores produkter.

Hvad bidrager din fysioterapeutiske faglighed ellers med?

Jeg kender de praktiske udfordringer, man kan stå over for som fysioterapeut og ser derfor nogle muligheder, andre ikke ville se. For en del år siden blev vi præsenteret for holdningselastikken på en messe. Mine chefer kunne ikke se ideen i at sælge noget, der egentlig bare er en stor elastik. Men det var netop det simple design, der interesserede mig, fordi jeg tidligere har stået og tapet skulderpatienter på ryggen for at få dem til at rette sig op. Heldigvis tog vi den med hjem, for siden har vi solgt rigtig mange af dem til både professionelt og privat brug.

Hvad er det bedste ved dit job?

Det giver frihed og rejseoplevelser, som jeg nok ikke ville få, hvis jeg stod ved en briks hver dag fra 8-16. Og så elsker jeg at komme ud i marken. Det, der driver mig, er at møde mine fine kollegaer, høre om deres erfaringer og give dem videre til de næste, jeg taler med. ●

Billedet er taget før udbruddet af coronavirussen.

Okklusionstræning ser ud til at fremme heling i senevæv

Et pilotprojekt viser lovende resultater af okklusionstræning til behandling af springerknæ. Nu skal resultaterne afprøves i et større RCT-studie.

AF VIBEKE
PILMARK

FOTO: BISPEBJERG
OG FREDERIKSBERG
HOSPITAL, CLAUS
PEUCKERT

HVOR DET NORMALT tager flere måneder at træne sig til færre smerter i et springerknæ med tung langsom styrketræning, fik en gruppe forsøgspersoner effekt efter kun tre uger. Det viser et pilotstudie fra Bispebjerg og Frederiksberg Hospital, hvor en gruppe forskere har undersøgt effekten af okklusionstræning til kronisk overbelastning i patellasenen (springerknæ).

De syv forsøgspersoner trænede benpres i en halv time tre gange om ugen i tre uger. Under træningen blev lårmuskulaturen afklemt med en manchete, der påførte et tryk på mellem 120 og 180 mmHG, så blodforsyningen blev begrænset.

De syv deltagere kunne alle tåle træningen, der halverede

deres smerter og reducerede blood flow (undersøgt ved ultralydsskanning) i senevævet som udtryk for optimeret heling.

Iltmangel påvirker måske kollagendannelsen

”Vi ved meget lidt om virkningsmekanismerne på det humane senevæv i forbindelse med okklusionstræning, men noget kunne tyde på at den øgede dannelse af laktat, formentlig på grund af iltmangel i forbindelse med afklemningen, kan have en stimulerende effekt på dannelsen af kollagen,

Fysioterapeut, ph.d. Christian Couppé (th) tjekker, at afklemningen af blodgennemstrømningen af lårmuskulaturen er korrekt. Sammen med fysioterapeut, ph.d.-studerende Mikkel Holm Hjortshøj Jensen skal han i gang med et større RCT-studie på området.

som potentielt kan indvirke positivt på skaden,” siger idrætsfysioterapeut og seniorforsker, ph.d. Christian Couppé, der er en af forskerne bag studiet.

Resultaterne kan ifølge Christian Couppé tyde på, at okklusionstræning kan være et godt supplement og måske i nogle tilfælde et bedre værktøj end de gængse i behandlingen af seneoverbelastningsskader. En af fordelene ved okklusionstræning er, at man træner med lav belastning, og principperne for træningen er relativt nemme at anvende. Træningsformen vil derfor være relevant til både unge og gamle og trænede og utrænede.

Forskerne er overraskede

Christian Couppé blev overrasket over det lovende resultat i pilotprojektet, der skal efterprøves i et kommende større RCT-studie. Her skal man sammenligne tung langsom styrketræning med okklusionstræning til behandling af springerknæ. Lige nu er man i gang med at rekruttere forsøgspersoner til projektet.

Pilotstudiet er publiceret i Translational Sports Medicine i marts 2020: Sebastian Skovlund et al., The effect of low-load resistance training with blood flow restriction on chronic patellar tendinopathy — A case series. ●

HVORDAN UDFØRES OKKLUSIONSTRÆNINGEN?

Se i videoklip hvordan okklusionstræningen blev udført i pilotprojektet og hør seniorforsker Christian Couppé fortælle om træningen.

📺 Se video fra træningen på kortlink.dk/27t8h

SALGVURDERING KLINIKSALG / KLINIKVURDERING

Jeg tilbyder professionel rådgivning og assistance i forbindelse med salg eller vurdering af din klinik. Har til dato formidlet salg af 35 klinikker.

Jeg har tidligere undervist på praksis-certifikatet, samt betjent mange fysioterapeuter i mit arbejde som statsautoriseret revisor.

Har til dato i 2020 solgt 5 klinikker i blandt andet Fredericia, Århus og København.

SKAL JEG OGSÅ SÆLGE DIN KLINIK I 2020?

Christian Borup

Gasværksvej 16, 9300 Sæby

Telefon 26 16 12 50

E-amil: gas16@mail.dk

www.fysmaeglerborup.dk

Forbrugsvarer af høj kvalitet

Dane-gel (CE)
(5 typer)

Ultralyd, IPL/laser,
Dobbler, Elektroder

Massagecreme

Standard/Anticeptisk
Olivenolie creme
Heat

Massageolie

Mineralsk

Sprit

60% Badesprit

Rheumafin (CE)

Paraffinblanding
til gigtbehandling

Papir

Lejepapir
Aftøringspapir

Vand

Demineraliseret

Gl. Holtegade 40 - DK-2840 Holte - Tlf. 4580 2023
www.rohdepro.com - rohdepro@rohdepro.com

Beboere på plejecentre får trænings-boost

Lyngby-Taarbæk Kommune bruger to millioner kroner til mental og fysisk træning af beboere på plejecentrene efter covid-19.

AF JAKOB
KEHLET

FOTO LYNGBY-
TAARBÆK
KOMMUNE

INGEN BESØG OG kun den allermost nødvendige træning. Livet har stået stille for beboerne på landets plejecentre under covid-19-nedlukningen, og mange af dem har tabt såvel fysisk som mental funktionsevne i perioden.

Det vil Lyngby-Taarbæk Kommune rette op på det kommende år, hvor tre fysioterapeuter og en ergoterapeut bliver ansat i et nyt projekt, hvor de i samarbejde med det faste personale og frivillige skal skabe ekstra træning og aktiviteter for beboerne på kommunens fire plejecentre.

”Vi oplever, at ældre får funktionstab, når de flytter på plejecentre, hvis mange af de daglige aktiviteter og gøremål forsvinder fra hverdagen. På grund af coronasituationen, er der risiko for, at tendensen forstærkes, og nogle vil miste livsmodet,” siger afdelingsleder for Aktivitet og Frivillighed Charlotte Herbert.

Målet med indsatsen er, at minimum halvdelen af kommunens 500 plejecenterbeboere skal deltage i de ekstra træningsaktiviteter i løbet af det kommende år. 80 procent af deltagerne i projektet forventes at opnå en forbedring af deres fysiske funktionsevne og mentale sundhed.

Deltagerne får i projektperioden mulighed for at følge træningsforløb individuelt og på hold. Desuden bliver der skruet op for de sociale aktiviteter i form af gåture, spil og fællessang.

Testes tre gange

De beboere, der ønsker at deltage i projektet, bliver testet tre gange i løbet af forløbet – ved start, midtvejs og ved afslutningen. Den fysiske funktionsevne bliver testet på fire parametre, der er hentet i Senior Fitness Test.

Deltagerne testes i, hvor mange gange de kan rejse og sætte sig på 30 sekunder, hvor hurtigt de kan gå 2,45 meter, bøjning af arm-test og en to-minutters knæløft-test.

Den mentale sundhed testes med EuroQol-spørgeskemaer, der

Der er udsigt til mere træning for de ældre i Lyngby-Taarbæk Kommune. Billederne til venstre viser stolegymnastik på Plejecenter Bredebo før coronanedlukningen.

blandt andet omfatter test af beboernes oplevelse af mobilitet, egenomsorg, hverdagsaktiviteter, smerter/ubehag og angst/depression.

Projektet er udarbejdet hen over sommeren, og stillingsopslaget med de fire ledige job havde ansøgningsfrist den 12. august med ansættelse fra 1. september.

”Jeg er positivt overrasket over at så mange kvalificerede fysioterapeuter har søgt stillingerne på trods af, at der kun er tale om en projektansættelse i et år,” siger Charlotte Herbert.

Projektet er sat i værk på politisk initiativ af Lyngby-Taarbæks social- og sundhedsudvalgsformand Bodil Kornbek og borgmester Sofia Osmani, der begge har bemærket behovet for en ekstra indsats på plejecentrene efter covid-19. Charlotte Herbert håber, at resultaterne af projektet bliver så gode, at initiativet videreføres helt eller delvist, når projektperioden er forbi.

”Vores terapeuter varetager i dag meget andet end træning. De har for eksempel mange opgaver med hjælpemidler, der tager en stor del af deres tid. Det kunne være dejligt, hvis vi fik mere permanente resurser til at træne mere med borgerne,” siger Charlotte Herbert. ●

MÅLEREDSKABER PÅ FYSIO.DK

Du kan finde de omtalte måleredskaber Senior Fitness Test og EuroQol på [fysio.dk/maaleredskaber](https://www.fysio.dk/maaleredskaber)

UDDANNELSE I SNOEZELEN/sansestimulering – MULTISENSORY ENVIRONMENTS

Snoezel Fonden udbyder igen i 2021 uddannelse til International Certificeret Snoezel konsulent, Danmark.

Du vil blive klædt på både teoretisk og praktisk til at vejlede andre i anvendelse af de mange fantastiske sanserum, der findes i Danmark, samt hvorledes sansestimulering og Snoezel-principperne kan inddrages i hverdagen og miljøet, hvad enten det er i særlige Snoezelrum/sanserum, eget hjem, på bosted eller i naturen.

Uddannelsen strækker sig over hele 2021, fordelt på 4 moduler af én uges varighed med praktiske eksamensopgaver imellem hvert modul.

MÅLGRUPPER: Fagpersoner med mellemlange videregående uddannelser i pædagogiske, social- og sundhedsfaglige områder med mindst 2 års erhvervs erfaring.

PRIS: Kr. 35.800,- ex. moms (alle fire moduler) – undervisning, materialer og forplejning.

KURSUSLEDELSE:

Ergoterapeut Hanne Holmer – www.hanneholmer.dk
Neuropædagogisk konsulent Charlotte Voetmann – www.hjerneogsundhed.dk

TILMELDING OG YDERLIGERE OPLYSNINGER:

www.snoezelnet.dk/uddannelse

CLEMENS
ADVOKATFIRMA

SKAL DU KØBE ELLER SÆLGE KLINIK?

Dit valg af rådgiver gør en forskel.

Advokat Mette Neve har mangeårig erfaring med rådgivning omkring køb og salg af fysioterapeutklinikker.

Mette er din aktive rådgiver og sparringspartner i alle aspekter omkring praksishandlen.

Rådgivningen omfatter bl.a. forhandling af vilkår, udarbejdelse af overdragelsesaftale, indgåelse af samarbejdsaftale, håndtering af medarbejderforhold og lokaler og planlægning af ejerstruktur.

METTE NEVE
Advokat, partner

neve@clemenslaw.dk
+ 45 50 74 41 73
www.clemenslaw.dk

280 fysioterapeuter ramt af ekstraordinær ledighed

COVID 19-KRISEN HAR også ramt beskæftigelsen blandt fysioterapeuter. I skrivende stund viser DSA's ledighedstal en ledighedsprocent på 6,6 pct. blandt fysioterapeuter mod 4,5 pct. på samme tidspunkt sidste år. Stigningen i ledighedsprocenten dækker over, at 280 fysioterapeuter, primært nyuddannede, helt ekstraordinært er ramt af ledighed. I alt er 838 fysioterapeuter ifølge DSA's tal berørt af ledighed. Danske Fysioterapeuter følger udviklingen i ledigheden tæt. Det, der bliver afgørende i de kommende uger og måneder, er, at der kommer gang i nyansættelserne.

Hvis du er ledig, kan du få nedsat kontingent.

📄 [Se mere på fysio.dk/kontingenter](https://www.fysio.dk/kontingenter)

Er du både nyuddannet og ledig, har du mulighed for at få praktik og ekstra uddannelse via Danske Fysioterapeuters traineeordning.

📄 [Læs mere på fysio.dk/ledig-trainee](https://www.fysio.dk/ledig-trainee) eller kontakt trainee@fysio.dk

Har du været ledig i mindst 13 uger, har du mulighed for at søge om tilskud til Danske Fysioterapeuters kurser og konferencer.

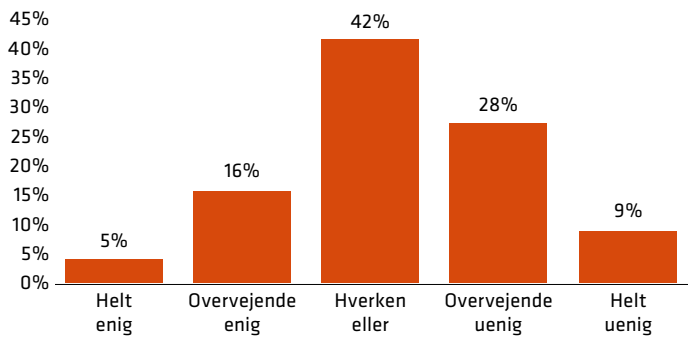
📄 [Se mere på fysio.dk/ledig/kursus](https://www.fysio.dk/ledig/kursus)

Seniorbonus eller seniorfridage? Husk frist 1. oktober

FYSIOTERAPEUTER I KOMMUNER og regioner har fra det 60. år ret til enten seniorbonus eller seniorfridage. Udgangspunktet for kommunalt ansatte er to fridage fra det år, du fylder 60, men du kan ændre dette til enten en kontant bonus eller ekstra pensionsindbetaling. Udgangspunktet for regionalt ansatte er en bonus, som optjenes fra det år, du fylder 60, og udbetales i januar måned året efter. Men du kan ændre det til fridage. Du kan altså vælge noget andet end udgangspunktet. Det kræver blot, at du kontakter personaleafdelingen inden 1. oktober og giver besked om dit valg af andet end det, der er udgangspunktet.

📄 [Læs mere på https://www.fysio.dk/seniorordninger](https://www.fysio.dk/seniorordninger)

Kontingentet skal sættes ned

Enig eller uenig...?

Valgkampen til repræsentantskabet i Danske Fysioterapeuter viser, at de valgte er enige om særligt tre emner: Medlemsdemokratiet skal styrkes, de faglige selskaber skal have flere ressourcer, og foreningen skal i endnu højere grad arbejde for jobs på nye og traditionelle områder.

AF ANN SOFIE ORTH

VALGKAMPEN TIL REPRÆSENTANTSKABET i Danske Fysioterapeuter blev overstået i juni, og kort tid før fik de 82 kandidater, som var på valg, tilsendt et spørgeskema. Her blev de bedt om at tilkendegive deres holdning til forskellige politiske emner i foreningen.

En gennemgang af svarene fra de indvalgte kandidater viser, at langt de fleste er enige i, at foreningens struktur skal ændres for at styrke medlemsdemokratiet og sikre mere medlemsinddragelse i foreningsarbejdet.

Hovedparten af de indvalgte kandidater mener desuden, at de faglige selskaber skal have flere ressourcer. Og når det gælder spørgsmålet om, hvorvidt foreningen skal arbejde på at skabe jobs indenfor nye arbejdsområder, var der også bred enighed.

Uenighed om kontingentet

De indvalgte kandidater var dog ikke enige, hvad angår spørgsmålet om fri nedsættelsesret i praksissektoren. Også spørgsmålet om, hvorvidt foreningen fortsat skal organisere både arbejdstagere og arbejdsgivere, deler vandene.

Heller ikke i spørgsmålet om kontingentbetalingen er kandidaterne på samme linje. 21 procent mener, at kontingentet skal sættes ned, mens 37 procent ikke synes, at det skal sættes ned.

📄 [Se alle svarene fra de valgte repræsentanters på fysio.dk/enig-eller-uenig](https://www.fysio.dk/enig-eller-uenig)

ComplimentaWork - Er et kliniksistem Online, nemt og fleksibelt

Adgang til dit kliniksistem uanset hvor du er

Du bruger tiden på det du gerne vil ... nemlig dine patienter!

Overblik over din kalender, dine patienter, journaler og ikke mindst omsætning.

Enkelt og brugervenligt

Du skal blot have en internetforbindelse - vi passer på dine data og sørger naturligvis for backup og opdatering.

Vi er altid klar til at hjælpe dig...

Vores support hjælper dig hurtigt, og med et smil - **OG** det koster ikke ekstra!

Vi hjælper dig igang

Kontakt os idag, for et tilbud og en gratis demo. For under 500 kr. om måneden er du igang med dit kliniksistem.

✉ salg@complimenta.com
☎ Telefon: 8830 7600
🌐 www.complimenta.com
- og husk at følge os på Facebook!

 ComplimentaTM
ITpartner for sundhed

Vil du med til repræsentantskabsmøde?

SOM MEDLEM ER du velkommen til at overvære Danske Fysioterapeuters repræsentantskabsmøde, der foregår den 7. november i Nyborg. Som følge af covid-19 foreslår foreningens hovedbestyrelse, at repræsentantskabsmødet bliver afkortet til én dag, og at der afholdes ekstraordinært repræsentantskabsmøde 19. og 20. marts 2021. Det betyder, at en række forslag og debatter, bl.a. om foreningens politiske struktur og analysen af praksissektoren, udskydes til det ekstraordinære møde næste år. Det kræver dog, at repræsentantskabet godkender forslaget.

På det kommende repræsentantskabsmøde vil du som medlem under alle omstændigheder kunne høre formandens beretning og den efterfølgende debat, fremlæggelse af regnskab og budget og overvære uddelingen af Danske Fysioterapeuters Pris.

Hvis du har lyst til at deltage, så send en mail til direktionssekretær Bente Molberg, bm@fysio.dk med dit navn og medlemsnummer senest den 31. oktober. Danske Fysioterapeuter betaler forplejning under mødet.

Overvejer du at søge midler til uddannelse, forskning eller projekter?

HUSK AT DU som medlem kan søge midler til forsknings- og udviklingsprojekter samt ph.d.- og postdoc.-stipendier gennem Danske Fysioterapeuters fond eller Praksisfonden.

 Læs mere på www.fysio.dk/fonde

OK21

DANSKE FYSIOTERAPEUTER VIL gerne takke alle dem, der deltog i indsamlingen af krav i maj måned til den kommende overenskomstfornyelse pr. 1. april 2021.

Cirka 21 procent af de ansatte i regioner, kommuner og staten valgte at bruge muligheden for at deltage i kravsindsamlingen, som foregik ovenpå en meget anderledes tid, hvor alle har været optaget af coronasituationen.

Der arbejdes nu videre i Danske Fysioterapeuters forhandlingsudvalg og hovedbestyrelse med at udforme Danske Fysioterapeuters endelige krav til OK21.

Der udveksles krav med arbejdsgiverne i december måned 2020.

Rekordmange løste sommerkrydsord

HELE 110 LÆSERE spidsede blyanten og indsendte årets kryds og tværs i Fysioterapeuten nummer 4. Redaktionen måtte derfor trække lod blandt de rigtige svar for at finde de fire vindere af "Kliniske tests for bevægeapparatet" af Christian Neergaard.

Det er første gang i fagbladets historie, at så mange har deltaget i konkurrencen, og det er rekordhøjt i forhold til 2019, hvor kun syv deltog.

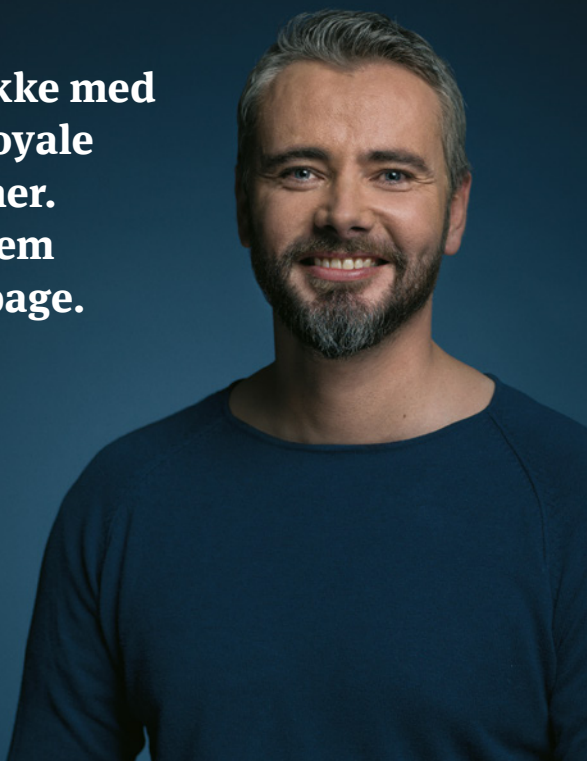
Det rigtige svar var:

Omstillingsparate fysioterapeuter viser deres værd.

Redaktionen ønsker vinderne tillykke.

**Vi nøjes ikke med
at takke loyale
medlemmer.
Vi giver dem
penge tilbage.**

Martin Sørensen er ikke kunde i et forsikringsselskab. Han er medlem af et forsikringsfællesskab, hvor vi er sammen om at sikre hinanden. Som medlem har Martin trofast bidraget til fællesskabet i 21 år. Derfor er han en af de mange, som i december fik del i de over 114.000.000 kr., vi udbetalte i loyalitetsrabat til vores medlemmer sidste år.

Vil du også være en del af forsikringsfællesskabet, så læs mere på bauta.dk

Bauta Forsikring – en del af LB Forsikring A/S
CVR-nr. 16 50 08 36, Farvergade 17, DK-1463 København K

Få indflydelse i **Din Sundhedsfaglige A-kasse**

Medlemsdemokrati:

Torsdag den 29. oktober afholder vi delegeretmøde i Din Sundhedsfaglige A-kasse. På mødet deltager 70 delegerede, som alle er medlem. Her kan du som medlem få indflydelse på a-kassens arbejde.

Du kan:

- Stille forslag, der skal behandles af delegeretforsamlingen.
- Overvære delegeretmødet som tilhører.
- Stille op til hovedbestyrelsen, der er ansvarlig for administrationen og fastlægger de overordnede linjer

Tid:

Delegeretmøde og valg til hovedbestyrelsen
Torsdag 29. oktober 2020 kl. 10.00
Sted: Kosmopol, Fiolstræde 44, 1171 Kbh K.

Læs mere og se frister for forslag og opstilling på dsa.dk/delegeretmoeed.

Nuværende hovedbestyrelse i DSA:

Anni Pilgaard

Formand i DSA
1. næstformand
Dansk Sygeplejeråd

Charlotte Graungaard Falkvard

Næstformand i DSA
Formand
Radiograf Rådet

Anna-Marie Laustsen

Regionsformand
Ergoterapeutforeningen
Region Syddanmark

Hanne Krogh,

Kredsformand
Dansk Sygeplejeråd
Kreds Hovedstaden

Helle Kjærager Kanstrup

Kredsformand
Dansk Sygeplejeråd
Kreds Nordjylland

Jacob Gøtzsche

Kredsformand
Dansk Sygeplejeråd
Kreds Midtjylland

John Christiansen

Kredsformand
Dansk Sygeplejeråd
Kreds Syddanmark

Katja Wienmann Bramm

2. næstformand
Danske Bioanalytikere

Kirsten Ægidius

Ergoterapeut

Kristina Helen Robins

Kredsformand
Dansk Sygeplejeråd
Kreds Hovedstaden

Leif Strickertsson,

Kredsformand
Dansk Sygeplejeråd
Kreds Sjælland

Lillian Bondo,

Konsulent
Jordemoderforeningen

Anja Hoyer Didriksen

(suppleant), Kredsformand
Dansk Sygeplejeråd
Kreds Sjælland

Lisbeth Krabbe Nielsen

(suppleant), Regionsformand
Ergoterapeutforeningen
Region Midtjylland

Tine Nielsen

(Suppleant) Regionsformand
Danske Fysioterapeuter
Region Hovedstaden

Din
Sundhedsfaglige
A-kasse

Fysioterapeuter ligger nummer 235 målt på løn

TOPLEDERE, ADVOKATER, PILOTER, geofysikere og læger tjener mest, skriver Berlingske på baggrund af en opgørelse over gennemsnitslønnen for 351 jobtyper, udarbejdet af CEPOS med data fra Danmarks Statistik. Vi skal helt ned på 235.-pladsen for at finde fysioterapeuterne med en gennemsnitlig årlig indkomst på 441.208 kroner før skat.

Det er to pladser lavere end ergoterapeuterne på 233.-pladsen, og nærvæd 50 pladser lavere end sygeplejerskerne. Til gengæld ligger fysioterapeuterne 27 pladser over fodterapeuterne og 44 pladser over SOSU-assistenterne.

Allernederst på listen findes "Arbejde med sport og fitness". Den gennemsnitlige indkomst for denne gruppe er helt nede på 213.010 kr.

1.135 nye studerende er klar til skolestart

Antallet af studiepladser på fysioterapeutuddannelsen er ikke steget siden sidste sommer, men der er færre ansøgere i år på grund af nye adgangskrav.

1.135 ANSØGERE HAR nu fået besked om, at de er optaget på fysioterapeutuddannelsen. Færre har søgt om at studere fysioterapi end sidste år. I år valgte 1.841 at sætte kryds ved fysioterapeut som 1. prioritet, mod 2.157 i 2019.

Det lavere ansøgertal skyldes blandt andet, at det ikke længere er muligt at få bonus for hurtig studiestart. Siden 2009 har det været muligt at gange karaktergennemsnittet med 1,08, hvis man påbegynder en videregående uddannelse inden for to år efter afsluttet gymnasial uddannelse, men det kan man ikke længere. Det har medført, at karakterkravet er faldet på en lang række uddannelser.

Derudover er kravene til de naturvidenskabelige fag i den adgangsgivende gymnasiale eksamen blevet skærpet, hvilket også har medført færre ansøgere til fysioterapeutstudiet.

Forening fraråder flere pladser

Der er stor forskel på adgangskravet for fysioterapeutuddannelserne landet over. I København er karakterkravet helt oppe på 9,2, mens det i Holstebro er 7,0. På Professionshøjskolen UC Syddanmark i Esbjerg har alle førsteprioritetsansøgere fået plads, og det er her, der stadig findes ledige studiepladser.

Optaget på professionsbacheloruddannelsen i fysioterapi er begrænset af dimensionering. Med den nuværende dimensionering af uddannelsen forventes udbuddet af fysioterapeuter på arbejdsmarkedet at stige med yderligere ca. 7.100 personer frem mod 2030, svarende til en stigning på 50 procent af arbejdsstyrken. Danske Fysioterapeuter har derfor frarådet en stigning i antallet af fysioterapistuderende.

- nrk

Kurser og efteruddannelse i 2020 og 2021 i Region Midtjylland

Akutuddannelse 2 En overbygning på Akutuddannelsen 1. Uddannelsens formål er at videreudvikle den kompetente ergoterapeut og fysioterapeut, der arbejder inden for akutområdet
2 dage: 20.-21.10.20 – Nr. 205490

ACT-kursus – Med fokus på kroniske smertetilstande Introduktion til teori, model og metode. Kurset retter sig mod professionelle, der arbejder med unge og voksne inden for sundheds- og behandlingssektoren
3 dage: 28.-30.10.20 – Nr. 205277

Fascier og fysioterapi til brystopererede Fokus vil være på det fysioterapeutiske perspektiv i forhold til behandling af fascier/bindevæv
1 dag: 12.01.21 – Nr. 215083

Kursus for ergo- og fysioterapeuter, der arbejder på intensive afsnit Kursets formål er at ergoterapeuten og fysioterapeutens højner deres kompetencer, således at ergo- og fysioterapeuten selvstændigt kan undersøge og igangsætte intervention til den intensive patient samt bidrage til en tværprofessionel indsats af høj kvalitet til gavn for den enkelte patient
5 dage: 18.-20.01.21 + 9.2.-10.2.21 – Nr. 215136

Tværsæktorielt samarbejde – mellem fagprofessionelle, patient/borger og pårørende Kurset er målrettet sundhedsprofessionelle, som arbejder på hospitaler, i kommuner og i almen praksis, og som ønsker større forståelse for, hvad der sker i egen praksis i forhold til sektorovergangene, og som ønsker at bedre overgangene for den enkelte patient/borger og dennes pårørende

Alle forløb afholdes i Aarhus.
Yderligere information og tilmelding: www.rm.plan2learn.dk
- Søg på et eller flere ord fra titlen

Kursusansvarlig
Sundhedsfaglig uddannelseskonsulent Bodil Thomsen
Mobil: +45 2992 1046
Email: bodiltho@rm.dk

Hurtig hjælp hvis du bliver sygemeldt

Få et EarlyCare forløb specielt til dig, hvis du bliver sygemeldt

PFA EarlyCare kan hjælpe dig fra første dag i en sygemelding. Vores team af social- og sundhedsfaglige specialister kan ud fra din diagnose hjælpe med at sammensætte et PFA EarlyCare forløb, så du får de bedste muligheder for at komme godt tilbage.

Ring på 70 80 75 05 • pfa.dk/earlycare

NYUDDANNET – SE HER!

Hos Danske Fysioterapeuter er vi klar til at svare på dine spørgsmål om dit kommende arbejdsliv. Er du blevet ansat, startet som selvstændig, eller på jagt efter dit første job – så kan du nemt få rådgivning og benytte dig af dine medlemsfordele.

5 TIPS TIL DEN NYUDDANNEDE FYSIOTERAPEUT:

1. KONTRAKTTJEK

Før du underskriver din nye kontrakt, så få den gennemgået af en af vores konsulenter. Skriv til ansat@fysio.dk eller ring til 33 41 46 20.

2. STARTPAKKE FOR SELVSTÆNDIGE

Overvejer du et arbejdsliv som selvstændig, så finder du nyttig info og svar på de fleste spørgsmål på fysio.dk. Her får du også let kontakt til vores dygtige specialister på området.

3. JOBBANK

Som medlem af Danske Fysioterapeuter har du fuld adgang til alle annoncerede stillinger i vores jobbank - se mere på fysio.dk/jobbank

3. NEDSAT KONTINGENT

Er du ledig eller på orlov på dagpenge, så kan du få halveret dit kontingent hos Danske Fysioterapeuter. Log på fysio.dk og registrér din medlemsstatus.

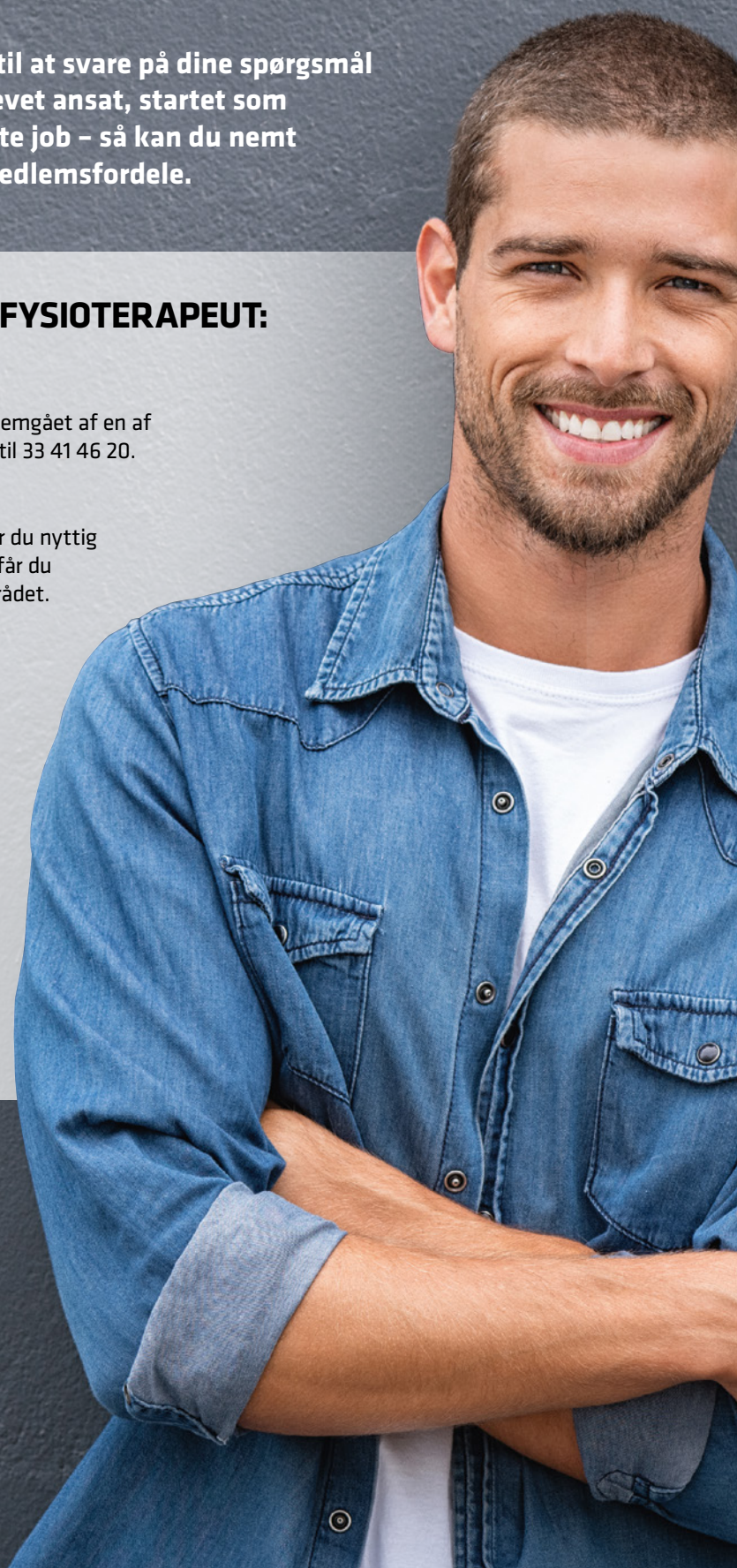
6. FORLÆNGELSE AF STUDIEFORSIKRING

Har du tegnet en studieforsikring EKSTRA hos Bauta Forsikring, så kan du med fordel bevare den lave studiepris det første år efter din dimission.

Se alle dine medlemsfordele
fysio.dk/nyuddannet

Vi holder mennesker i bevægelse

Spark døren op og træk livet ind

Fysioterapien i 1950'erne: "Her var det ikke velset at blande sjov og leg med optræning. Sloganet var, at det skulle gøre ondt, før det gjorde godt. En fysioterapeut sad på min lænd og baller, mens en anden trak hårdt i ryg, arme og ben". Sådan beskriver Hanne Klitgaard Larsen den fysioterapi, hun fik gennem 17 år, efter hun som treårig fik polio. Bogen giver et indblik i livet med et handicap, den daværende behandling og genoptræning efter polio, og de mange udfordringer, sygdommen og handicapet har ført med sig. Hanne Klitgaard Larsen har levet et spændende liv på egne præmisser, men har sideløbende kæmpet for lige rettigheder og en bedre forståelse for de vilkår, som mennesker med handicap lever under. Bogen udkommer som led i 75-året for PolioForeningens stiftelse og henvender sig både til fagprofessionelle og til mennesker med handicap.

Hanne Klitgaard Larsen. *Spark døren op og træk livet ind - en livsfortælling*. Trykværket. 359 sider, vejl. pris 260 kr. ISBN 987-87-93709-78-2

Af skade bliver man klog

Hvordan er det at leve med en mindre hjerneskade, og hvordan får man hverdagen til at fungere? Per Leth blev ramt af en mindre hjerneskade i 2001, som vendte op og ned på hans og familiens tilværelse. I bogen beskriver han med udgangspunkt i praktiske gøremål, som at køre i bil eller tage i bygemarked for at købe en fukssvans, hjerneskadens konsekvenser. Han præsenterer også de strategier og værktøjer, som han har udviklet gennem årene. Per Leth betegner bogen som en grønspættebog for personer med hjerneskade og deres pårørende og kommer med konkrete eksempler på, hvordan man kan træne sin hjerne.

Per Leth. *Af skade bliver man klog*. Straarup & Co. 196 sider, vejl. pris 250 kr.

ISBN 978-87-7018-679-7

Husk, at du som medlem af Danske Fysioterapeuter kan købe bøger fra Munksgaard og GAD med rabat. fysio.dk/bograbat

MÅNEDENS BOG

Etiske problemstillinger, dilemmaer og paradokser for sundhedsprofessionelle handler om konkrete etiske problemstillinger, dilemmaer og paradokser, som kan opstå i mødet mellem sundhedssystemet, sundhedsprofessionelle og mennesker med forskellige sundhedsudfordringer.

Indtast medlemskoden
FYSIO på www.gad.dk
og få 20 % rabat

Læs mere
på gad.dk

NORMALPRIS
299,95,-

MEDLEMSPRIS
239,96

Etiske
problemstillinger,
dilemmaer og paradokser for
sundhedsprofessionelle

Forf. Marianne Ellise Munksgaard & Solvejg Fjordeste

g gads forlag

SPAR 20% PÅ DINE FAGBØGER

Som medlem af Danske Fysioterapeuter får du
20% rabat på alle bøger fra Munksgaard

Læs hvordan du får rabatten her:
kortlink.dk/fysio/25f22

munksgaard

www.munksgaard.dk

Ring
3378 2388
eller gå på
lsb.dk/erhverv

Vi strækker os ekstra for fysioterapeuter

Derfor skal du vælge Lån & Spar
Vælg en bank, som er vild med din branche.
Du kan regne med, at vi er opdaterede på din hverdag. Vi er også mobile og holder møder, hvor det passer dig. I en af vores filialer, hjemme hos dig eller på klinikken.

Bundsolid
Professionel
Dedikeret

Vi er branchenørder, så er det sagt!
Derfor deltager vi løbende på seminarer for fysioterapeuter og deltager på store messer rundt omkring i landet. Vi kan simpelthen ikke lade vær'. For jo bedre dialog vi har, desto bedre er vi til at rådgive og sparre med dig – og alle andre fysioterapeuter.

Lån & Spar

TRÆNING TIL FOREBYGGELSE AF SARCOPENI

BAGGRUND. Sarcopeni er kendetegnet ved et gradvist tab af muskelmasse og -styrke samt risiko for nedsat livskvalitet og i sidste ende død. En af risikofaktorerne for sarcopeni er bl.a. manglende fysisk aktivitet.

FORMÅL. Dette systematiske review med metaanalyse vurderer effekten af træningsinterventioner på kropssammensætning, muskelstyrke og funktionel outcome hos ældre personer med sarcopeni.

METODE. Der blev søgt i PubMed, Cochrane Library og EMBASE efter randomiserede kontrollerede studier omhandlende træning til at modvirke sarcopeni. De inkluderede studier skulle fortrinsvist indeholde raske, ældre personer med sarcopeni, og studierne måtte være skrevet på enten engelsk eller hollandsk. Der var følgende primære outcome: kropssammensætning ift. muskler/fedt samt ganghastighed og gribestyrke. Funktionelle endemål som f.eks. Timed-Up-and-Go og ganghastighed indgik desuden i søgningen. PEDro-skalaen blev anvendt til at vurdere kvaliteten af studierne, og evidensen blev vurderet vha. GRADE.

RESULTATER. 6 studier blev inkluderet i metaanalysen med sammenlagt 480 mænd og kvinder med en gennemsnitsalder mellem 67-81 år. Studierne viste, at der er effekt af træning ift. muskelstyrken i UE (knæekstension) og tilsvarende forøget muskelmasse i UE. Der var imidlertid ingen forskel i gribestyrken, fedtmassen eller ganghastigheden. For både TUG og de øvrige outcomes blev sammenligning af data besværliggjort af forskelle i studierne metode samt dataopførelsen på tværs af studierne. På grund af de meget forskellige studier med manglende mulighed for at generalisere og metodemæssige uklarheder, valgte forfatterne at nedgradere evidensen til meget lav. Den gennemsnitlige PEDro-score for de inkluderede studier var på 5,5 ud af 10.

KONKLUSION. Der er behov for mere forskning for at fastslå effekten af træningsinterventioner til ældre med sarcopeni. ●

Vlietstra L, Hendrickx W, Waters DL. Exercise interventions in healthy older adults with sarcopenia: A systematic review and meta-analysis. *Australas J Ageing*. 2018;37(3):169-183.

<https://doi.org/10.1111/ajag.12521>

SELVTRÆNING EFTER SLAGTILFÆLDE

BAGGRUND. Regelmæssig fysisk aktivitet og træning anbefales for at bibeholde motoriske færdigheder opnået gennem genoptræning efter slagtilfælde og for at forebygge nye tilfælde af slagtilfælde.

FORMÅL. At undersøge hvor vedholdende personer med slagtilfælde er til at følge selvtræningsanbefalinger.

METODE. 186 deltagere fra to norske hospitaler blev inkluderet i studiet. Deltagerne skulle have haft et eller flere slagtilfælde og være over 18 år. Endvidere skulle de score >16 point i Mini Mental State Examination (MMSE). Baseline blev opgjort med National Institutes of Health Stroke Scale (NIHSS). Deltagernes træning blev målt på Borg 15 RPE, og målopfyldelsen blev gjort op vha. Goal Attainment Scale (GAS). Træningen foregik som selvtræning i tiden efter udskrivelsen og blev opgjort selvrapporert som fysisk aktivitet (dvs. dagligdags aktiviteter anbefalet 150 min/uge) og regulær træning som anbefalet (dvs. 30 min dagligt moderat til høj intensitet). Der blev målt på deltagerne i op til 18 måneder. Deltagerne mødtes eller talte telefonisk med fysioterapeuter en gang om måneden for at fastholde aktiviteterne og opretholde motivationen med coaching.

RESULTATER. Af de oprindelige 186 deltagere forblev 135 af dem i studiet frem til sidste followup. Mellem 42-64% af deltagerne angav månedligt, at de trænede svarende til protokollen, og tilsvarende angav 41-57% af deltagerne, at de var fysisk aktive. Generelt var intensiteten af hhv. fysisk aktivitet og træning på gennemsnitligt 12,2-14,5 på Borg-skalaen. Der blev fundet en signifikant fremgang i intensiteten over tid målt på Borg. GAS viste derimod en overordnet målopfyldelse under det forventede og få deltagere, der opnåede deres mål.

KONKLUSION. Studiet viste, at personer med mild til moderat grad af slagtilfælde, der modtog regelmæssig coaching fra fysioterapeuter, var i stand til at etablere og fortsætte fysisk aktivitet samt træning i et længerevarende forløb, men der kan være køns- og aldersmæssige forskelle på dem, der kan fastholde træningen. Personer afhængige af hjælp har sværere ved at fastholde træningen.

PERSPEKTIVERING. Der er i studiet usikkerhed omkring patienternes brug af Borgs Skala, og brugen af GAS, såfremt deltagerne ikke er sat korrekt ind i den måde at arbejde med målsætninger på. Endelig understreges det også, at der kan være usikkerheder forbundet med selvrapporert aktivitetsmåling. ●

Gunnes M, Langhammer B, Aamot IL, et al. Adherence to a Long-Term Physical Activity and Exercise Program After Stroke Applied in a Randomized Controlled Trial. *Phys Ther*. 2019;99(1):74-85

<https://doi.org/10.1093/ptj/pzy126>

HUSKER DU AT BRUGE DINE MEDLEMSFORDELE?

Som medlem af Danske Fysioterapeuter har du hurtig adgang til en række stærke fordele, som du kan benytte dig af både under og efter studiet.

- Forsikring, som dækker dig under praktik og ved undervisning
- 20% rabat på bøger
- Adgang til faglige artikler, tests og måleredskaber på fysio.dk
- Venteliste til lækre studieboliger hos PKA*
- Råd og vejledning om studiejob og praktik

*Gælder ved min. 6 måneders medlemskab

Læs mere på hjemmesiden, hvor du får et hurtigt overblik over de mange andre gode medlemsfordele

fysio.dk/studerende

Vi holder mennesker i bevægelse

Protac SenSit® Nature

– ny stol til uderehabilitering

Naturen kan noget helt særligt for vores sanser - den giver på én gang glæde, ro og energi. At opholde sig i naturen tilføjer en ekstra dimension til sanseoplevelsen, og det er veldokumenteret, at uderehabilitering styrker de fysiske, psykiske og sociale kompetencer.

Protac SenSit® Nature er en sansestimulerende stol med kugler i sæde, ryg og i de særlige nakke- og sidevinger. De dybe, dynamiske tryk fra kuglerne stimulerer muskel-led-sansen og den taktile sans og forstærker kropsfornemmelsen. Det giver velvære og ro – og virker organiserende på de mange sanseinput fra naturen.

Protac SenSit® Nature er fremstillet i vand- og vindtæt materiale. Vi kommer gerne ud og viser stolen frem – og det kan sagtens være udenfor.

- Få mere information på www.protac.dk
- Vores terapeuter sidder klar med vejledning på 8619 4103

PROTAC®
INTEGRATING SENSES

FARSTRUP COMFORT®

Farstrup Furnitures brede udvalg af stole med unik siddekomfort gør det muligt for din aktive krop at sidde godt - i en stol, der passer til netop *dig*.

En stol fra Farstrup Furniture er dansk møbelhåndværk i særklasse med de bedste læder- og stofkvaliteter samt 10 års garanti på træstellet.

Lad din lokale forhandler overbevise dig;

Brenderup · Bolighuset Werenberg	Tlf. 6444 1049
Holbæk · Farstrup Comfort Center	Tlf. 2056 4403
Horsens · Møblér Horsens	Tlf. 7564 3666
København K · Vestergaard Møbler	Tlf. 3257 2814
Lyngby · Vestergaard Møbler	Tlf. 4587 5404
Nakskov · Møblér Ullerslev Snedkerforretning	Tlf. 5493 9224
Næstved · ILVA	Tlf. 5572 2075
Odense · Farstrup Comfort Center	Tlf. 6615 9510
Århus C · Farstrup Comfort Center	Tlf. 8613 3588

WWW.FARSTRUP.DK

Plus
Design: Hans J. Frydendal, MMD

SYNSPROBLEMER EFTER APOPLEKSI

BESKRIVELSE
AF PRAKSIS

Fysioterapeutens rolle i synsteamet på et apopleksiafsnit

Fysioterapeuter er med til at afdække og træne patienters synsproblemer i et tværfagligt synsteam på apopleksiafdelingen på Bispebjerg Hospital.

Side 51

Symptomer, test og synsøvelser

Beskrivelse af symptomer, test og øvelser til fire forskellige synsproblemer udløst af apopleksi.

Øjenmotorisk overanstrengelse **Side 54**

Synsfeltudfald **Side 56**

Binokulært syn (samsyn) **Side 58**

Dobbeltsyn **Side 59**

KAREN ERIKSEN
Fysioterapeut, specialist i neurofysioterapi. Har været ansat på Bispebjerg Hospital apopleksiafsnit frem til april 2019.

CHARLOTTE HAURDAHL
Fysioterapeut. Har været ansat på Bispebjerg Hospital apopleksiafsnit frem til maj 2020. Nu ansat på Rigshospitalet med funktion på Hvidovre Hospitals traumeafsnit.

TORBEN HELSTRUP
Neurooptometrist FCOVD, privatpraktiserende i Rødovre.

Kontaktperson:
charlotte.frisch.haurdahl.01
@regionh.dk

Charlotte Haurdahl og Karen Eriksen har været tilknyttet synsteamet i apopleksiafsnittet på Bispebjerg Hospital og haft indflydelse på organisation og indhold af udredning og behandling af patienter med synsproblemer efter apopleksi.

Fysioterapeutens rolle i synsteamet på apopleksiafsnit

Fysioterapeuter spiller en vigtig rolle, når de er med til at afdække og træne patienternes synsproblemer i et tværfagligt synsteam på apopleksiafsnittet på Bispebjerg Hospital. Når de akutte synsforstyrrelser afhjælpes, får patienterne bedre grundlag for at deltage i den øvrige genoptræning.

AF KAREN ERIKSEN, CHARLOTTE HAURDAHL OG TORBEN HELSTRUP

Denne artikel er blevet fagfællebedømt af en ressourceperson udpeget af Dansk Selskab for Neurologisk Fysioterapi.

ET TVÆRFAGLIGT SYNSTEAM har en vigtig rolle i behandlingen af patienter med apopleksi ¹. Således pointerer en nyere artikel fra et apopleksiafsnit på Glostrup Hospital vigtigheden af, at det tværfaglige synsteam påbegynder behandlingen allerede i den akut-subakutte fase ².

Problemets omfang hos patientgruppen er ikke kendt til fulde ³, men det antages ifølge Rowe et al., at 68 % har synsforstyrrelser, heraf har 49 % påvirket synsfelt ⁴. Desuden har patienterne generelt massive udfordringer ^{5,6} og kan lide af generel konfusion, svimmelhed, nedsat balance og hurtig udtrætning, hvilket gør rehabiliteringen svær.

Synet spiller en så stor rolle i hverdagen, at det skal undersøges og trænes specifikt i alle sammenhænge. Dette er, sammen med den ergoterapeutiske undersøgelse og træning og opbakning fra det øvrige tværfaglige team, en forudsætning for en vellykket rehabilitering.

Synsteam

På Bispebjerg Hospital har synsteamet de seneste år bestået af to fysioterapeuter med udvidede kompetencer til at teste specifikke synsproblematikker og supervisere afdelingens øvrige fysioterapeuter, foruden neurologer og neuropsykologer (ad hoc).

Fysioterapeuternes tilgang bygger på en grundlæggende viden om, at der er en sammenhæng mellem syn og balance. Vores viden om synsdelene i genoptræningen er udviklet gennem vores samarbejde med neurooptometriste. De

➔ har afholdt kurser om øjnenes funktion, synsproblemer og brugen af test og anbefalet, hvilke test der er relevante for fysioterapeuterne at benytte. I den forbindelse har vi også diskuteret afgrænsning af vores kompetencer. Vi kan henvende os til neurooptometristerne med akutte spørgsmål, få opdateret vores brug af testning, og vi har et løbende samarbejde om at få præciseret og beskrevet, hvad fysioterapeuter kan bidrage med på området.

Synsteamets opgaver

Det er synsteamets fysioterapeuter, der introducerer de øvrige fysioterapeuter i afdelingen til den indledende synsundersøgelse ved indlæggelsen samt rehabiliteringen af synsproblematikkerne hos patienterne. Den enkelte fysioterapeut får ved introduktionen et indgående kendskab til, hvordan problemerne begrænser patientens muligheder for bevægelse, og i hvor høj grad problemerne kan påvirke eksempelvis koncentrationsevne og træthed. Formålet er, at alle fysioterapeuter i afdelingen bliver i stand til at opfangne symptomer og kan håndtere synsproblematikkerne hos patienterne.

Synsteamets fysioterapeuter træder til, når der er behov for supervision, afklaring af tvivlsspørgsmål eller behov for supplerende undersøgelser. Synsteamets fysioterapeuter står også for kontakten til neurooptometristerne og holder sig opdaterede om relevante trænings- og kursustilbud på området

Synsteamets supplerende undersøgelser

For at belyse patientens synsproblemer mere detaljeret og afdække behovet for en evt. undersøgelse hos neuro-

optometristen, undersøger fysioterapeuten fra synsteamet, om patienten har tegn på udtrætning af øjenmuskulaturen og om afstandsbedømmelsen er påvirket.

I undersøgelsen benyttes The Worth Four Light Test, en hurtig overordnet test med speciallygte, der skal afdække, om begge øjne reagerer samtidig.

Desuden bruges et vektogram til undersøgelse af øjenmuskulernes evne til at dreje øjet ind- og udad og holde kontraktionen, hvilket er en af forudsætningerne for at centralsynet fungerer. Resultaterne fra undersøgelsen diskuteres i synsteamet og med kollegerne samt formidles via journalen til det øvrige personale og til genoptræningsplanen (GOP).

Indledende synsundersøgelse og behandling

Apopleksiafdelingens fysioterapeuter foretager den indledende undersøgelse. Først skal patienten besvare en række spørgsmål vedrørende synet. Disse spørgsmål er udvalgt fra et meget omfattende spørgeskema⁸. Dernæst bruges svarene til at afgøre, hvilke synstest, der er relevante for den givne patient. Der kan foretages test og grovscreening af øjenmotorik, synsfelt, dobbeltsyn og afstandsbedømmelse. Disse test beskrives i artiklen side 54. Er der tvivl eller behov for yderligere undersøgelser, henviser fysioterapeuten patienten til synsteamet.

Efter den indledende undersøgelse påbegynder patienterne typisk synstræningen. Det er meget forskelligt, hvor meget patienten kan tåle at træne. Fysioterapeuten må prøve sig frem og være meget opmærksom på, om patientens ubehag ved at anstrenge øjnene under træningen varer ud over et kvarter efter træningsophør. I så fald er det tegn på overtræning og intensiteten skal nedsættes. Benytter patienten briller, skal denne have dem på ved alle undersøgelser og under træning.

Fysioterapeuternes overvejelser og erfaringer

Synstræningen påbegyndes tidligt, indenfor de første dage af indlæggelsen, men det afhænger meget af patientens problemer og almene tilstand. Neurologen kan eventuelt konsulteres med henblik på at afklare, hvor intensiv den første genoptræning af synet må være. I forbindelse med den indledende undersøgelse beskrives og foreslås træningstiltag, der diskuteres med det øvrige behandlingsteam.

Med synstræningen kan fysioterapeuterne hjælpe patienterne til at genvinde frihedsgrader i deres almindelige daglige liv. Når de akutte synsforstyrrelser afhjælpes, giver det også patienten et bedre grundlag for at kunne deltage i den øvrige træning.

Vi har gode erfaringer med, at to særligt interesserede fysioterapeuter er en del af det tværfaglige synsteam. Den vejledning, som fysioterapeuterne i synsteamet giver afdelingens øvrige fysioterapeuter i undersøgelse og træning af synsproblematikker har betydet, at alle har fået fokus på synsproblemerne og den fysioterapeutiske vinkel samt fået ansvaret for at integrere synstræningen i rehabiliteringen fra starten.

Det er et omfattende arbejde at opnå en specialviden samt at holde alle fysioterapeuter opdaterede, have dem i mesterlære og supervisere dem de første gange, de har en patient med synsproblemer. Vores erfaring er, at en del af synsteamets fysioterapeuters arbejdstid bør øremærkes til denne funktion.

Fysioterapeuternes indsats afhænger af et godt samarbejde med neurologer, neuropsykologer og neurooptometriste og bygger på deres viden og erfaring. Det kan stærkt anbefales at få et formaliseret samarbejde med neurooptometristerne, deltage på deres kurser og arbejde på, at de bliver en del af teamet.

Fysioterapi og det tværfaglige synsteams indsats på synsområdet er sparsomt beskrevet. Vi kan kun opfordre til, at der forskes mere i området, og at der afsættes ressourcer til at styrke denne del af fysioterapien lokalt og i fagforeningsregi. ●

Synsspørgsmål:

1. Har dit syn ændret sig i forbindelse med denne indlæggelse? Bruger du briller, hvorfor?
2. Hvordan går det med din læsning?
3. Har du set tv? Hvordan var underteksterne?
4. Har du oplevet, at du går ind i ting?
5. Vælter du ting/er du blevet klodset?
6. Ser du dobbelt? Ser du en skygge på tingene, eller er de 'uldne', slørede?
7. Hjælper det at lukke det ene øje?

NYSTAGMUS

Nystagmus er ufrivillige, små eller store rykvisse bevægelser af øjet med en langsom driftsfase og catch up sakkade. Når fasen er slut, springer øjet tilbage til start af ny fase. Kan være tegn på andre neurologiske skader.

SAKKADER

Hurtige, rykvisse, ubevidste øjenbevægelser, der fungerer som en form for justering af blikretningen med henblik på at holde fokus på det, man ønsker at se på, når opmærksomheden fanges af lys, lyd eller bevægelse.

Symptomer, test og synsøvelser

Beskrivelse af symptomer, test og øvelser til fire forskellige synsproblemer udløst af apopleksi.

I ARTIKLEN PRÆSENTERES fire forskellige synsproblematikker, der blandt andet ses hos patienter med apopleksi. Vi præsenterer de typiske tegn på synsproblemet hos patienterne, den eller de test vi anvender og hvilke afvigelser fra det normale, vi ser hos patienterne. Herefter gives der en kort beskrivelse af de indsatser, der foreslås til behandlingen af problematikken.

Øjenmotorisk overanstrengelse

Øjnene udtrættes hurtigt, patienterne bliver svimle, når de læser, det er anstrengende for dem at se ordene, og de kan ikke huske det læste. Patienterne kan desuden opleve kvalme, ubehag eller pludseligt sløret syn.

Følgende test benyttes:

1. Følgebevægelser (pursuit)
2. Vestibulo Ocular Refleks (VOR)
3. Konvergens
4. Sakkadebevægelser

1. Følgebevægelser

Testen undersøger øjnenes evne til at følge en langsom glidende bevægelse (smooth pursuit).

Følgebevægelser er vigtige, når man læser, og når øjnene skal følge noget, der bevæger sig. Begge øjnes muskelaktivitet undersøges samtidigt. Der skal observeres for pareser, om øjnene koordinerer, og om bevægelsen er jævn.

TEST

Instruks til patienten: 'hold hovedet stille og følg pennen med øjnene'. Fysioterapeuten tegner et H i en armlængdes afstand foran patienten (kaldet H-konfiguration). Bevægelsen skal være langsom for at undgå catch up sakkade. Derefter testes øjnenes bevægelser med en tegning af en mere vilkårlig figur.

AFVIGELSE FRA DET NORMALE

Asymmetri, nedsat bevæge kvalitet, nystagmus og medbevægelser af hovedet, evt. utilpashed.

FYSIOTERAPI

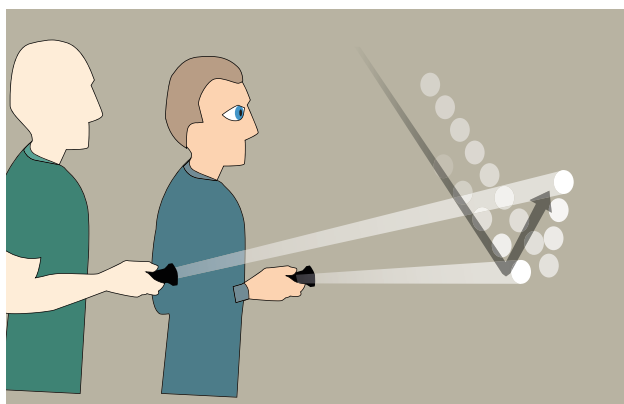
- Patient og fysioterapeut har hver sin stærke lygte (evt. laserpen). Patienten følger lysprikken fra fysioterapeutens lygte rundt i lokalet med sin egen lygte (*figur 1*).
- En kugle lægges i en bakke med en høj kant. Bakken bevæges kontrolleret, så kuglen triller så jævnt som muligt. Patienten følger kuglen med øjnene.
- '4-hjørnefiksering' (*figur 2*).

2. Vestibulo Ocular Refleks (VOR)

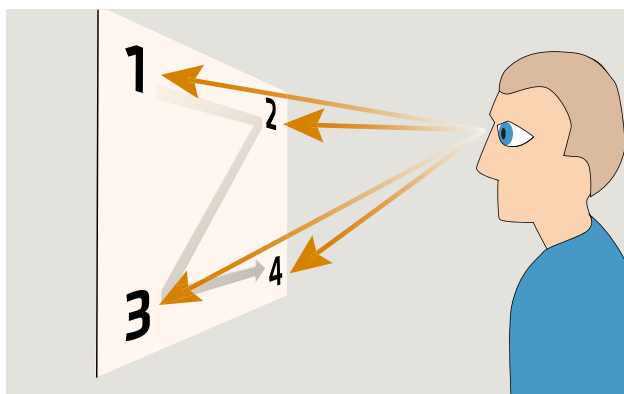
Formålet med test af VOR er at afdække patientens optiske fortolkning af sin position i rummet. Hvis patienten har problemer med dette, får hun kvalme og bliver svimmel (transportsyge) ⁹.

TEST

Patientens evne til at stabilisere synet, mens hovedet er i bevægelse testes. Hold en genstand f.eks. en pen i ca. en armlængde fra patientens næse. Patienten ser på genstanden, mens hovedet bevæges fra side til side med 2 Hz (måles med metronom). Det er vigtigt at holde tempoet, da de proprioceptive input fra nakken vil forstyrre testresultatet, hvis bevægelserne bliver langsommere (*figur 3*).

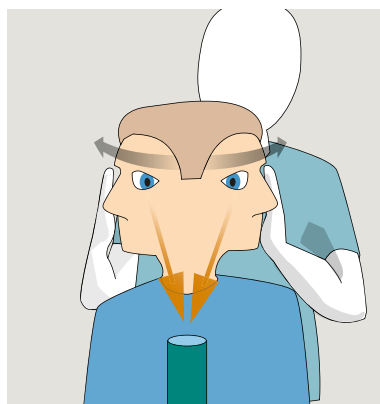

FIGUR 1. Træning af øjets følgebevægelser

FIGUR 2. 4-hjørnefiksering

De fire hjørner af en firkantet genstand, det kan være et stykke papir, et vindue, en loftsplade mv., nummereres 1-4. i læseretningen. Patienten bevæger øjnene langsomt fra hjørne 1 til 2, holder pause og flytter øjnene videre til 3, pause og til 4 osv. Firkanten gøres mindre, eller tegn en diagonal mellem 2 og 3, hvis det er for svært for patienten. Patienten kan evt. følge linjerne med en finger som støtte. Øvelsen kan progredieres ved at øge hastigheden eller veksle mellem øjen- og hovedfiksering (dvs. udføre opgaven ved at flytte hovedet, og ikke øjnene.)

FIGUR 3. Test af patientens evne til at stabilisere synet, mens hovedet er i bevægelse.

AFVIGELSE FRA DET NORMALE

Patienten mister fokus på genstanden, oplever svimmelhed eller bliver desorienteret.

FYSIOTERAPI

Patienten fikserer synet på en genstand, mens hovedet roteres fra side til side, først langsomt, herefter øges hastigheden indtil 2 Hz. Trænes med genstand placeret på flere afstande (figur 3).

3. Konvergens

Der testes for patientens evne til at dreje øjnene indad og fokusere på en genstand foran sig. Det handler om at koordinere begge øjnes sigtelinjer til samme punkt f.eks. ved læsning.

TEST

En genstand føres ind mod patientens næse. Man kan med fordel bruge en penlight, da det er lettere at observere symmetri ved hjælp af lysrefleksen i hornhinden. Desuden får det stærke synsstimulus patienten til at præstere sit bedste.

AFVIGELSE FRA DET NORMALE

Der er asymmetri, hvis et af øjnene 'står af' længere ude end 10 cm's afstand fra næsen hos patienter under 40 år og 15 cm hos patienter over 40 år. Voksne skal normalt kunne samle øjnene og følge pennen indtil 15 cm fra næsen uden at føle ubehag¹⁰.

➤ FYSIOTERAPI

Eksempel på startøvelse: 'finger til næse', hvor patienten holder sin finger ud foran hovedet og fører den mod næsen. Patienten skal stoppe ved ubehag f.eks., hvis der opstår sløret syn lige efter øvelsen. Et bedre valg er øvelse med Brocks snor (figur 4) og Kleenerkort ¹¹, der kræver større sensorisk kontrol af øjenmusklerne, men det kræver, at man har udstyret og instruerer patienten. Er der ingen fremgang, bør man henvise til specialvurdering.

Test for om der er opnået automatik (ofte efter udskrivelse): Patienten tæller baglæns samtidigt med synsøvelsen.

4. Sakkadebevægelser

Hurtige, rykvisse, ubevidste bevægelser af begge øjne mellem to punkter. Benyttes f.eks., når øjnene springer fra linje til linje i en tekst, eller når patientens opmærksomhed fanges af lys, lyd eller bevægelse i rummet. I praksis benyttes sakkadebevægelser, når man skal orientere sig i trafikken. Typisk kan man observere, at patienten har problemer med linjeskift under læsning.

TEST

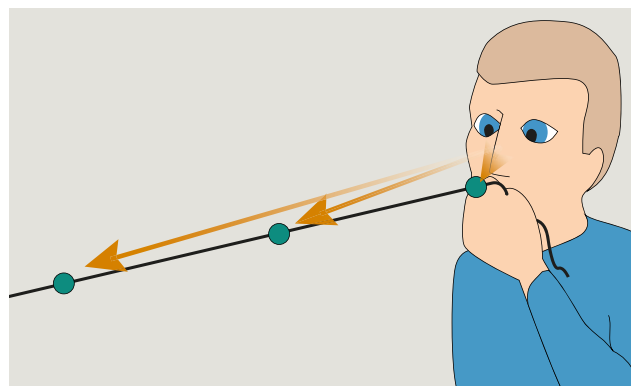
Patienten bedes om at se på fysioterapeutens næse og på kommando hurtigt at flytte blikket til fysioterapeutens finger. Fortsæt med at gentage kommandoen 'næse-finger' og placer fingeren i forskellige positioner til højre og venstre side samt op, ned, tæt på og længere væk.

AFVIGELSE FRA DET NORMALE

Begge øjne bevæger sig ikke samtidigt eller bevæger sig langsomt.

FYSIOTERAPI

Sakkadebevægelserne trænes ved aktiviteter, der kræver, at man kan flytte øjnene hurtigt. Aktiviteten foregår altid på kommando, og øjnene bevæges, ikke hovedet. Her kan øvelsen '4 hjørnefiksering' anvendes (figur 2). Andre ideer til øvelser: Nævn tal skiftevis fra to talrækker skrevet på hver sit stykke papir, der er placeret på væggen foran patienten i en skulderbreddes afstand. Man kan også bede patienten pege på skiftende lysglimt, der kommer fra henholdsvis højre og venstre side.

FIGUR 4. Brocks snor. Test og træning af evnen til at dreje øjnene indad og fokusere.

Synsfeltsudfald

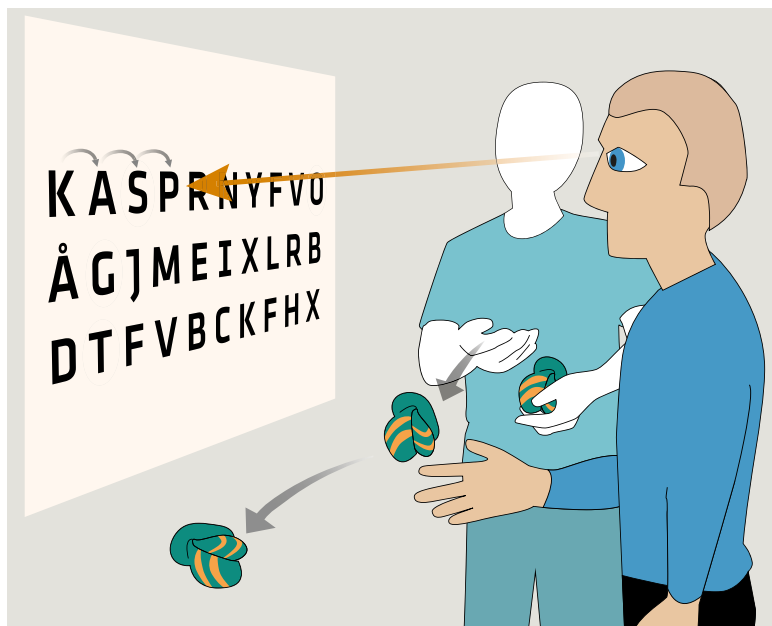
Det er vigtigt at være opmærksom på forskellen mellem synsfeltsudfald og neglekt.

Synsfeltet er den del af omverdenen, der kan ses uden at bevæge øjnene eller hovedet. Synsfeltsudfald kan optræde som homonym hemi- eller kvadrantanopsi eller som andre former for udfald. Patienten går ofte ind i ting på den afficerede side. Husk at teste det med genstande placeret lavt eks. trapper, kantsten, lave buske. Der kan forekomme svimmelhed, ændret balance og orientering samt læseproblemer, hvor teksten til højre for det læste ord forsvinder, og orienteringen mistes.

TEST AF SYNSFELT

Test af synsfelt for hånd kan bruges som hurtig kontrol af, om patienten mangler et kvart eller halvt synsfelt. Man forestiller sig patientens synsfelt opdelt i fire felter (kvadranter) eller hvis ønsket, mere præcist i 9 felter. Man angiver problemer f.eks. i patientens højre øverste/ højre nederste kvadrant eller højre sides synsfelt osv. De normale grænser for synsfeltet er 180 grader i horisontalplanet. Patienten kan starte undersøgelsen med begge øjne åbne (binokulært). Derefter holder patienten sig for det ene øje skiftevis (monokulært).

Fysioterapeuten instruerer patienten i at se på sin næse og, uden at bevæge øjnene at angive, hvor og hvornår hun/han kan se fysiotera-

FIGUR 5.
Synsfeltsøvelse
med sokker.

Patienten anvender fortløbende læsesynet og skal samtidigt registrere sokkens bevægelse i rummet med det perifere syn.

peutens fingre bevæger sig. Fysioterapeuten står foran patienten i armlængdes afstand med hænderne ud til siden (ca. 180 grader) og bevæger dem samtidig ind mod midten, indtil patienten angiver, at kunne se dem. Fysioterapeuten bevæger derefter fingrene skiftevis på højre og venstre hånd. Man kan vælge at holde hænderne vertikalt/horisontalt og diagonalt. Bevægelsen må ikke gættes.

AFVIGELSE FRA DET NORMALE

Evnen til at registrere bevægelse er nedsat, eller synsfeltets størrelse er påvirket.

FYSIOTERAPI

- Man kan starte med todimensionelle synsskanningsøvelser med feedback. For eksempel udstregningsopgaver. Patienten sidder med et ugeblad liggende på bordet foran sig og får besked på at udstrege alle billeder f.eks. af ansigter. Når patienten mener, alt er udstreget, flyttes ugebladet til den mindst afficerede side, så alle billeder kommer ind i synsfeltet. Patienten skal nu undersøge, om der mangler udstregning af nogle af billederne.
- Fysioterapeuten og patienten står i et mørkt rum med hver sin lygte. Fysioterapeuten står bag patienten og laver lysprikker i både højre og venstre side af rummet ved at tænde og slukke lygten. Patienten skal ramme lysprikkerne fra fysioterapeutens lygte med sin egen lygte uden at bevæge hovedet (figur 1).

- Tredimensionelle øvelser: Patienten bevæger sig rundt omkring og skal udpege post-it-sedler anbragt på væggene eller gå rundt og undgå forhindringer mm.
- Sokkeøvelse med inddragelse af rum- og tidsdimension. Patienten bruger læsesynet til at læse bogstaver højt fra linjer, der er hængt op på væggen foran patienten. Der skal læses et bogstav i sekundet. Samtidig kaster fysioterapeuten sammenrullede sokker hen mod patienten, der skal søge at afparere dem (kastene tilpasses, så patienten bruger en eller to hænder). Det er vigtigt, at fysioterapeuten står tæt på, så patienten kan ane, når der kastes en sok. Øvelsen er en læsesakkade- eller synsfeltsøvelse, da patienten fortløbende fikserer læsesynet, mens det perifere syn skal registrere bevægelse, retning og timing. Øvelsen progredieres ved, at patienten skal finde og læse bogstaverne fra et givent ord på linjerne (f.eks. togstation), mens der afpareres. Patienten skal fortløbende angive den linje, hvor bogstavet står. Underlaget, patienten står på, kan også varieres (figur 5).
- Patienten går/følger en stribe på gulvet (f.eks. malertape). Der er placeret spande vilkårligt til højre og venstre for striben. Patienten ser lige frem for sig og skal droppe en genstand i spandene (ved hjælp af det perifere syn og uden at se ud på spanden). Det gøres lettere ved at se på striben lige foran, og når spandene er tæt placeret mod striben. Det bliver sværere, når der ses ligefrem, ganghastigheden hæves, og spandene er længere væk fra striben.

STJERNETEST

Stjernearket, et stykke papir med mange små stjerner, placeres på et bord med midten ud for patientens navle. Hverken papiret eller hovedet må flyttes undervejs. Patienten udstreger stjernerne på tid. Når patienten angiver at være færdig, tælles de udstregede stjerner, og man observerer, hvordan de fordeler sig. Er der en skarp linje mellem de udstregede og ikke udstregede stjerner, er det tegn på hemianopsi. Er linjen mere bugtet, kan det være tegn på neglekt.

➔ Øvelserne har som mål at øge patientens evne til rutinemæssigt at 'sende sakkader ud' og dermed blive bedre til at orientere sig og overskue det påvirkede felt. Det er vigtigt, at patienten ikke drejer hovedet under øvelserne, da patienten i så fald kun lærer at kompensere og ikke træner sit synsfelt.

Hvis generne varer ved, er der mulighed for at blive testet og evt. trænet mere specifikt f.eks. på Institut for Blinde og Svagtseende (IBOS, der har landsdelsfunktion) ved hjælp af specialudstyr, NVT (Neuro Vision Technology).

En person med synsfaglig baggrund kan undersøge, om synsfeltstabet er permanent og derfor ikke kan trænes. Dette foretages ved hjælp af perimetri, et apparatur som øjenlæger og optometriste benytter.

TEST FOR VISUEL NEGLEKT

Ved neglekt er det ofte neuropsykologen, der angiver, hvilke test og behandlinger der er relevante for patienten. Fysioterapeuterne kan grovscreene for visuel neglekt med den udbygning af den binokulære synsfeltstest, der er beskrevet nedenfor. Den kan dog kun anvendes, hvis patienten kan registrere bevægelse.

Patienten fokuserer på fysioterapeutens næse. Fysioterapeuten viser f.eks. 2 fingre med højre hånd og 5 med venstre samtidig. Patienten angiver det antal fingre på den hånd, han/hun kan se. Må ikke forveksles med agnosi, hvor patienten har et problem med genkendelse.

AFVIGELSER FRA DET NORMALE

Patienten refererer udelukkende til det antal fingre, der vises på den ene side.

Man kan differentiere mellem hemianopsi og neglekt ved at bruge 'Stjerne-testen'¹² (se faktaboks).

FYSIOTERAPI

Patienten stimuleres på den mest afficerede side i forbindelse med de daglige aktiviteter inklusiv lejringer. Det kan gøres ved at bruge taktil information, lys og lyd. Der kan evt. trænes med prismebrille.

FIGUR 6.

Past pointing test. Fysioterapeuten holder en tuschpen forskellige steder foran patienten, både oppe, nede, til højre og til venstre. Patienten bedes se på pennen og ramme den direkte ovenfra med en finger.

Binokulært syn (samsyn)

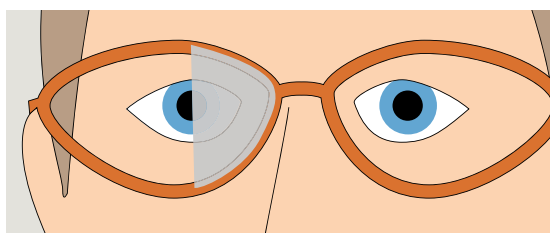
Er betegnelsen for øjnenes evne til at arbejde sammen. Patientens afstandsbedømmelse er påvirket. Fysioterapeuten observerer, hvordan patienten rækker ud efter et glas, åbner døre, placerer fødder på trapper osv.

TEST

'Past pointing test': Fysioterapeuten holder en tuschpen lodret forskellige steder foran patienten, både oppe, nede, til højre og til venstre. Patienten bedes se på pennen og ramme den direkte ovenfra med en finger. Hold pennen forskellige steder oppe, nede, til højre og til venstre (figur 6).

AFVIGELSER FRA DET NORMALE

Der er et område (konfusionsfeltet), hvor patienten har svært ved at se pennen og derfor ikke kan pege hurtigt og effektivt på den.

FIGUR 7. Eksempel på afdækning af brilleglas

FYSIOTERAPI

Undersøg om afdækning af et brilleglas fungerer (sektorafdækning, figur 7), og træn med Brocks snor (figur 4). Synsteamet supplerer med en test/retest ved hjælp af vektogram. Er der længerevarende problemer, anbefales det at kontakte en neurooptometrist.

Dobbeltsyn

Patienten ser dobbelt. Øjnene holdes ikke horisontalt, og patienten lukker det ene øje spontant, har svært ved at holde øjenkontakt og har eventuelt vegetative symptomer (utilpashed, kvalme, opkastning). Patienten kan også have problemer med læsning, koncentration, trætte øjne, hovedpine samt ændret balance og gang.

TEST

Patientens synsfelt opdeles i 4 eller 9 felter. Fysioterapeuten står foran patienten og holder en pen i de forskellige felter i det opdeltede synsfelt. Patienten spørges: 'hvordan ser du denne pen?' Patienten skal præcisere, om det han/hun ser i hvert felt er normalt eller dobbelt og forskudt horisontalt/vertikalt/diagonalt, delt eller overlappet. Der testes både i læseafstand indtil armslængde og i en afstand på 4-6 meter. Derpå testes med et øje lukket ad gangen. Testes også, når øjenmusklerne er udtrættede, da dobbeltsyn kan forværres ved træthed.

Prismebehandling ved neurooptometrist

Prismebehandling bruges bl.a. ved svækket trochlearmuskelfunktion. Vores øjne er under normale omstændigheder bifokserede, dvs. begge øjne sigter mod samme punkt i omgivelserne. Hvert øjes sigtefunktion styres af fire lige og to skrå muskler. Den øverste skrå muskel er trochlearmusklen. Muskulens opgave er at modvirke rotation af øjet, når andre muskler er i aktion samt medvirke ved nedad- og udadblik. Når muskelfunktionen svækkes på det ene øje, oplever patienten dobbeltsyn.

I stedet for at kompensere med en klap eller bruge sektorafdækning med tape for det ene øje, kan der anvendes udmålt folie eller en glasprismeløsning. Der er mange fordele med en tilpasset prismeløsning, blandt andet at konfusionen ophæves, det perifere syn bevares, således at både orienteringssyn og balancefunktion fungerer så normalt som muligt.

AFVIGELSER FRA DET NORMALE

Patienten har et eller flere felter med dobbeltsyn set med to øjne, men ser pennen skarpt med det ene øje lukket. Det viser, at når begge øjne bruges, kommer der dobbeltsyn. Hvis patienten ser skygger til siden, kan det betyde, at der er behov for briller.

FYSIOTERAPI

Patienten kan få tilbudt en klap for øjet, hvis han er voldsomt påvirket. Ulempen er dog, at klappen hæmmer lysstimulation til øjets celler.

Dobbeltsyn kan ofte afhjælpes midlertidigt ved, at patienten bruger mat halvgennemsigtig tape til at afdække dele af brilleglasset (sektorafdækning) for det øje, der lukkes spontant, når han/hun prøver at fokusere. Man må prøve sig frem med en stribe ad gangen evt. på hele glasset, vejledt af resultaterne fra de 4 eller 9 felter og gentagne test (figur 7). Brillerne kan anvendes hele tiden eller udelukkende i forbindelse med træning eller ved anstrengelse. Læs mere i artiklen 'Behandling af en patient med dobbeltsyn og balancebesvær' 7. ●

📖 Referenceliste og en liste med forslag til yderligere læsning er publiceret sammen med den elektroniske version af artiklerne på fysio.dk

For den faglige

NEURODYNAMIK – BØRN MED HANDICAP	5.-9. okt. 2020 + 8.-12. feb. 2021	fysio.dk/neuroboern20
NYSGERRIG PÅ LEDELSE	21. okt. + 4. nov. + 30. nov. 2020	fysio.dk/nysgerrig20
NÅ DINE KARRIEREMÅL MED LINKEDIN (WEBINAR)	11. nov. 2020	fysio.dk/web-linked-in-nov20
MOTORISK USIKRE BØRN 3-6 ÅR	11.-13. nov. 2020 + 14.-15. jan. 2021	fysio.dk/motusikre20
HANDICAP-RIDEINSTRUKTØR	14.-15. nov. 2020 + 27.-28. mar. 2021	fysio.dk/handicaprideinst20
KVALITET I HOLDTRÆNING	22.-23. jan. 2021	fysio.dk/hold21
TRÆNING TIL TYPE 2-DIABETES	29.-30. jan. 2021	fysio.dk/diabetes21
OSTEOPOROSE	4.-5. mar. + 20. maj 2021	fysio.dk/osteoporose21
SCLEROSE	15.-16. mar. + 27.-28. maj 2021	fysio.dk/sclerose21
PSYKISK SÅRBAR	25.-26. mar. + 19. maj 2021	fysio.dk/psyksarbar21
NY DATO: KONFERENCE ONKOLOGISK FYSIOTERAPI	3.-4. maj 2021	fysio.dk/kraeft2020
RIDEFYSIOTERAPI	7.-9. maj + 17.-19. sept. 2021	fysio.dk/ridefys21
RELATIONEL KOORDINERING OG SAMARBEJDE PÅ TVÆRS	27. maj 2021	fysio.dk/relation21
FYSIOTERAPI I NATUREN	11. juni 2021	fysio.dk/natur21
DEMENS	29. sept.-1. okt. 2021	fysio.dk/demens21

For den selvstændige

KVALIFICÉR DINE IDEER (KØBENHAVN OG AARHUS)	23. sept. 2020	fysio.dk/ide1-aarhus20
PRAKSISCERTIFIKAT FOR RIDEFYSIOTERAPEUTER	5. okt. 2020	fysio.dk/praksisride20
VÆKST DIN KLINIK (KØBENHAVN OG VEJLE)	20. okt. 2020	fysio.dk/vaekst-virksomhed-kbh
FORSKNINGSTEMADAG OM ADFÆRDSÆNDRINGER	23. okt. 2020	fysio.dk/forskningsdag20
SEKRETÆR: DEN SVÆRE SAMTALE	25. nov. 2020	fysio.dk/samtale20
KLINIKSEKRETÆR – FÅ INDSIGT I REGLER OG AFTALER	19. maj 2021	fysio.dk/kliniksekretaer21

For lederen

MELLEMLADERENS DILEMMAER (WEBINAR)	28. sept. 2020	fysio.dk/mellemleder
LEDERKONFERENCE	17.-18. nov. 2020	fysio.dk/lederkonference2020

Faglige kurser

Onkologisk fysioterapi

KONFERENCE NY DATO: Konferencen har fokus på, hvordan man kan omsætte viden fra forskning til praksis. Målet er, at du som fysioterapeut kan spille en afgørende rolle i håndteringen af bivirkninger og langtidseffekter for patienter med kræft. Oplægsholderne er internationalt anerkendte forskere, kliniske eksperter og ledere. Konferencen består af oplæg i plenum, fokuserede symposier, parallelle sessioner og posterpræsentationer.

Tid: 3.-4. maj 2021

Tilmelding: Åben

fysio.dk/kraeft2020

Kvalitet i holdtræning

Lær at tilrettelægge et holdtræningsforløb, der tager højde for deltageres forskellige funktionsniveauer, og hvordan du kan opstille mål og fastholde patienterne til træningen. Kurset giver inspiration til træning og musikanvendelse og veksler mellem oplæg og praktisk afprøvelse, gruppearbejde mv.

Tid: 22.-23. jan. 2021

Tilmelding: Senest 22. nov. 2020

fysio.dk/hold21

Træning til type 2-diabetes

Du får redskaber til at håndtere træning og motivere patienterne til træning og til at fastholde dem i en ny adfærd med øget fysisk aktivitet. Koblingen mellem teori og praktik vil gøre det let at omsætte den nye viden til daglig praksis.

Tid: 29.-30. jan. 2021

Tilmelding: Senest 25. nov. 2020

fysio.dk/diabetes21

Ridefysioterapi

Kurset er en forudsætning for at få godkendelse som ridefysioterapeut. Der veksles mellem teori og praktik, men med særligt fokus på praktik på hesteryg. Der kan forventes en del forberedelse før kurset, der afsluttes med en skriftlig opgave og et praktikforløb.

Tid og sted: Modul 1: 7.-9. maj 2021, Kolding/Egtved

Modul 2: 17.-19. sept. 2021, Maribo

Tilmelding: Senest 7. mar. 2021

fysio.dk/ridefys21

Psykisk sårbar

Somatisk sygdom ledsages ofte af en øget sårbarhed. Få viden og ideer til, hvordan patientens mentale sundhed og robusthed øges. Lær at tilrettelægge undersøgelse, behandling og træning, så den tager højde for patienternes sårbarhed.

Tid: Modul 1: 25-26. mar. 2021

Modul 2: 19. maj 2021

Tilmelding: 18. jan. 2021

fysio.dk/psyksarbar21

Den svære samtale

For sekretærer: Sidder du bag skranken i fysioterapien eller klinikken? Få indsigt i at være indlevende i andres svære følelser og stadig være dig selv, at håndtere frustrationer og at kunne sige fra ordentligt og tydeligt.

Tid: 25. nov. 2020

Tilmelding: Senest 27. sept. 2020

fysio.dk/samtale20

Koordinering og samarbejde

På seminaret 'Relationel koordinering og Samarbejder på tværs' får du brugbare redskaber og metoder til at træffe beslutninger og til at koordinere implementeringen af dem på tværs af fagligheder og organisatoriske grænser. Ergoterapeutforeningen, Jordmoderforeningen og Danske Fysioterapeuter står bag seminaret.

Tid: 27. maj 2021

Tilmelding: Senest 14. mar. 2021

fysio.dk/relation21

Motorisk usikre børn 3-6 år

Du får en grundlæggende viden inden for motorik, motorisk læring og udvikling. Denne viden kombineret med praktiske redskaber, cases og gruppearbejder styrker dine kompetencer i arbejdet med børn med motorisk usikkerhed.

Tid: Modul 1: 11.-13. nov. 2020

Modul 2: 14.-15. jan. 2021

Tilmelding: Senest 1. sept. 2020

fysio.dk/motusikre20

HUSK tilmelding efter først til mølle-princippet

- Meld frit afbud indtil 14 dage efter optagelse på kurset
- Betaling efter optagelse på kurset

#HUSK

Konferencer koster kun
500 kr. pr. dag for studerende

REGION SYDDANMARK

FORANDRINGER TACKLES BEDST I FÆLLESSKAB

Oplev et ærligt og motiverende foredrag, hvor I får inspiration til at imødekomme forandringer i jeres hverdag - med ro i maven og en god stemning på arbejdspladsen. Arrangementet afholdes både i Odense og Esbjerg.

Tid og sted: 20. okt. 2020, Odense

Tid og sted: 18. nov. 2020, Esbjerg

Tilmelding og information: fysio.dk/syddanmark-forandringer

SØVNENS BETYDNING

Søvnekspert Mikael Rasmussen vil have danskerne til at sove bedre. Han holder oplæg om stress, psykisk arbejdsmiljø og søvnens betydning for sundhed og trivsel. Fysioterapeut Ann Louise Lunddahl fortæller, hvordan hun inddrager fysioterapi i sit arbejde som søvnvejleder, og hvorfor det er vigtigt, at fysioterapeuter kan rådgive om søvnforstyrrelser. Arrangementet er en gentagelse af fagstafetten den 25.2. 2020.

Tid og sted: 10. nov. 2020, Odense

Tilmelding og information: fysio.dk/syddanmark-sovnens-betydning2

ALLE REGIONER

NÅ DINE KARRIEREMÅL MED LINKEDIN

Webinar. Få input til, hvordan du bedst fremmer din karriere og jobsøgning med LinkedIn.

Tid og sted: 11. nov. 2020, webinar på fysio.dk

Tilmelding og information: fysio.dk/web-linkedin-nov20

NORDJYLLAND

SIDSTE NYT OM OSTEOPOROSE OG TRÆNING

Dorte With, fysioterapeut og Master i Sundhedspædagogik og Sundhedsfremme, fortæller om den nyeste forskning og de nye anbefalinger omkring træning og aktiviteter, der kan medvirke til at bevare knoglestyrken. Efter foredraget kan du deltage i en workshop med både teori og praksis.

Tid og sted: 21. sept. 2020, Vodskov

Tilmelding og information: fysio.dk/nordjylland-osteoporose

BØRNETERAPEUTMØDE

Arbejder du med børn med hjerneskader? Så kom med til Børneterapeutmøde den 20. oktober og hør et oplæg om betydningen af nervevævets mobilitet set i forhold til barnets udvikling.

Tid og sted: 20. okt. 2020, Aalborg

Tilmelding og information: fysio.dk/nordjylland-borneterapeutmode

NEUROMUSKULÆR ELEKTRISK STIMULERING

Kom til en temaaften med faglig viden til fysioterapeuter, der har lyst til at stifte bekendtskab med neuromuskulær elektrisk stimulering (NMES) som behandlingsform.

Tid og sted: 30. sept. 2020, Aalborg

Tilmelding og information: fysio.dk/nordjylland-elektrisk

FASCINERENDE FASCIER

Hvilken rolle spiller fascierne i kroppen, og hvordan kan vi bruge det i vores undersøgelser, behandlinger og evalueringer? Kom og hør fysioterapeut Ernst van der Wijk introducere dig til fasciernes verden og dens relevans for fysioterapeuter.

Tid og sted: 19. nov. 2020, Aalborg

Tilmelding og information: fysio.dk/nordjylland-fascier

GIV DIN MENING TIL KENDE

Danske Fysioterapeuter afholder repræsentantskabsmøde den 7. november. Inden mødet får du mulighed for at mødes med de valgte nordjyske regionsbestyrelsesrepræsentanter og drøfte de stillede forslag.

Tid og sted: 2. nov., Aalborg

Tilmelding og information: fysio.dk/nordjylland-giv-din-mening

ÅRSMØDE FOR PRAKTISERENDE FYSIOTERAPEUTER I REGION NORDJYLLAND

Praktiserende fysioterapeuter inviteres til møde, hvor årets begivenheder vendes med de fremmødte kollegaer. På mødet debatteres temaer om og krav til de kommende overenskomstforhandlinger. Jens Peter Vejebak fra Danske Fysioterapeuter faciliterer processen, så vi kan få indsamlet idéer og forslag til de kommende overenskomstforhandlinger fra deltagerne, der i sagens natur er tættest på hverdagen på klinikkerne.

Tid og sted: 26. nov., Aalborg

Tilmelding og information: fysio.dk/nordjylland-aarsmode2020

Faglige selskaber

DANSK SELSKAB FOR ONKOLOGISK OG PALLIATIV FYSIOTERAPI

Intro onkologisk fysioterapi

Kurset indeholder onkologiske og fysioterapeutiske kerneområder, hvor der tages afsæt i evidensbaseret viden kombineret med kliniske færdigheder og praktisk erfaring. Kurset er en forudsætning for det videre uddannelsesforløb i regi af DOPF.

Tid og sted: Modul 1: 1.-3. mar. 2021
Modul 2: 19.-20. mar. 2021

Tilmelding og information: onkalfysio.dk

Grundkursus i palliativ fysioterapi

Palliativ fysioterapi har til hensigt at fremme patientens kropslige forudsætninger for et hverdagsliv karakteriseret af værdighed, livskvalitet og autonomi. Kurset har til hensigt at styrke fysioterapeutens rolle og faglige indsats i lindring af forskellige problemstillinger hos den livstruede syge.

Tid og sted: Modul 1: 18.-19. jan. 2021
Modul 2: 4.-5. feb. 2021

Tilmelding og information: onkalfysio.dk

DANSK SELSKAB FOR FYSIOTERAPEUTISK TEST OG TRÆNING

Foot & ankle course

Day one of this course has focus on evidence of the treatment of the chronic foot & ankle injuries, manual techniques and functional exercise for the lower limb. Second day the focus will be on management of running injuries and will give you an overview of running analysis and gait re-training. The course is practical with plenty of clinical tips.

Tid og sted: 23.-24. okt., 2020, Bjerringbro
Tilmelding og information: fysiotest.dk

DANSK SELSKAB FOR BASSINFYSIOTERAPI

Kognitiv træning på land og i vand

Den mentale styrke skal trænes, ligesom kroppen skal. Lær at bruge 'Kognitiv Hjernetræning' og få inspiration til sjov og udfordrende træning af krop og psyke, der kan bruges i stuen, i træningssalen og i bassinet. Kurset består af teoretiske og praktiske oplæg ved Tine Bay og Tine Munk.

Tid og sted: 13. nov. 2020, Brabrand
Tilmelding og information: bassinterapi.dk

DANSK SELSKAB FOR FYSIOTERAPI I GERIATRI OG GERONTOLOGI

Balanceudredning og træning af ældre i risiko for fald

Dette kursus er for dig, der træner ældre, der falder eller er i risiko for at falde og ønsker at blive i stand til at udfordre borgernes balance og sikre høj intensitet og dosering.

Tid og sted: 10.-11. nov. + 8. dec. 2020, Aarhus
Tilmelding og information: gerontofys.dk

DANSK SELSKAB FOR AKUPUNKTUR I FYSIOTERAPI

Smertekursus A

Kursus om fysioterapi til kliniske smertetilstande – valg og prioritering af behandling, træning, patientundervisning og kommunikation mm. Underviser: Bjarne Rittig-Rasmussen.

Tid og sted: 23.-24. okt. 2020, Horsens.
Tilmelding og information: dsa-fysio.dk

Kursus 1

Læringsmålene er rettet mod praktiske færdigheder, så akupunktur på rutineret og kompetent vis kan inddrages som behandlingsmetode ved hyppigt forekommende diagnoser/smertetilstande i ekstremiteterne. Kurset er første del af akupunkturuddannelsen på 150 timer.

Tid og sted: 2.-4. okt. 2020, Greve
Tilmelding og information: www.dsa-fysio.dk

De faglige selskabers kurser

Der er annonceret flere arrangementer og kurser på de faglige selskabers hjemmesider.

[Find links til hjemmesiderne på fysio.dk/faglige-selskaber](http://fysio.dk/faglige-selskaber)

Henvendelse vedrørende annoncering af arrangementer i Danske Fysioterapeuters fraktioner eller faglige selskaber skal ske til kursusannoncer@fysio.dk.

Henvendelse vedrørende øvrig annoncering skal ske til Dansk Mediaforsyning på tlf.: 7022 4088, fysiotekst@dmfnet.dk.

Se oplysninger vedrørende deadlines, priser og formater på fysio.dk/annoncering

Faglige selskaber

DANSK SELSKAB FOR FYSIOTERAPI I PSYKIATRI
OG MENTAL SUNDHED

BBAT kurser

2020 (efterår): BAS MQ-E: 28.-29. nov. + 12.-13. dec., BBAT 1: 27. sept.-2. okt., BBAT-3 sem.: 1.-4. nov., BBAT 2: 8.-13. nov.

2021 (forår): BBAT 1: 31. jan.-5. feb., BBAT 3: 11.-16. apr., BBAT 2 sem.: 6.-9. juni.

Tilmelding og information: psykfys.dk

DANSK SELSKAB FOR FYSIOTERAPI I ARBEJDSLIV

Ergonomiseminar 2020

Hvordan påvirker forandring på arbejdspladser arbejdsmiljøet? Du vil blive inspireret til at arbejde med arbejdskultur og adfærd gennem oplæg, workshop og paneldebat. Du vil også få mulighed for networking med ergo- og fysioterapeuter fra hele landet, der deler din interesse for arbejdsmiljø. I forbindelse med seminaret afholdes den årlige generalforsamling.

Tid og sted: 20.-21. okt., Middelfart

Tilmelding og information: ergonomi.dk

Generalforsamlinger

DANSK SELSKAB FOR FYSIOTERAPI I ARBEJDSLIV

I forbindelse med ergonomiseminar 2020, afholdes den årlige generalforsamling for Dansk Selskab for Fysioterapi i Arbejdsliv.

Tid og sted: 20. okt. 2020 kl. 17, Middelfart

Tilmelding og information: ergonomi.dk

PRAKTISERENDE FYSIOTERAPEUTER

Dagsorden ifølge vedtægter. Forslag til dagsorden skal være bestyrelsen i hænde senest 3 uger før (12. okt. 2020) og være sendt til pt@oestfys.dk. Endelig dagsorden vil fremgå på fraktionens hjemmeside senest 7 dage før.

Tid og sted: 2. nov. 2020 Kl. 19, Holmbladsgade, København

Tilmelding og information: praktiserendefysioterapeuter.dk

DANSK SELSKAB FOR FYSIOTERAPI

Dialogmøde og generalforsamling

Dagsorden vil være ifølge vedtægterne. Inden generalforsamlingen er der dialogmøde for de faglige selskaber. Dialogmødet har fokus på tværfagligt samarbejde. Mere info følger på dsfys.dk

Tid og sted: 22. sept. 2020, Middelfart

Tilmelding og information: kontakt@dsfys.dk

DANSK SELSKAB FOR HJERTE- OG LUNGEFYSIOTERAPI

Dagsorden for generalforsamlingen ifølge vedtægterne. Før generalforsamlingen afholdes en højaktuel temaeftermiddag om covid-19. Erfaringer, viden og læring deles af fysioterapeuter, som har arbejdet med patienter med covid-19. OBS temaeftermiddagen kræver særskilt tilmelding. Tilmelding til generalforsamling senest 7. sept. 2020.

Tid og sted: 15. sept. 2020, København

Tilmelding og information: hjertelungefysioterapi.nemtilmeld.dk

Kursusoversigt Efterår 2020

I samarbejde med FysioDanmark Gentofte Fysioterapi og FysioDanmark Hellerup, Strandvejens Fysioterapi og Træning

MET 2 v. Speciallæge i almen medicin og diplomlæge i manuel medicin Peter Silbye

(obs. kursister skal have gennemført MET 1) **Region:** Thorax, costae og bækkenfysionfunktioner

Lørdag d. 5. og søndag d. 6. september 2020. Pris inklusiv forplejning kr. 4.450

Muskuloskeletal ultralydsscanning Niveau 1. Basic

v. Ultralydsoverlæge Søren Torp-Pedersen og Ultralydsoverlæge Michel Court Payen

Ultralydfysik, anvendelse af en ultralydsscanner, valg af transducer, gråtonebillede og Doppler. Introduktion til ultralydsscanning i følgende områder: Den normale hånd, albue, skulder, fod, achilleslæse, knæ og hofte, og efterfølgende Patologi i albue, skulder, achilleslæse, knæ og hofte.

Keywords: Fysioterapeuter/Læger, som ønsker at udvikle deres kompetencer og udføre ultralydsscanning indenfor det muskuloskeletale som en del af deres behandling.

Fredag d. 11. og lørdag d.12. september 2020. Pris inklusiv forplejning kr. 5.500

Skulderkursus v. Fysioterapeut Mogens Dam

Hvordan hjælper skulderpatienten fra start til slut.

Den smertefulde skulder: (impingement, artrose, tendinopater, frosen skulder, refererede smerter, nervesmerter, "musearm")
Hvordan identificeres de strukturer der er påvirket og hvad er årsagssammenhængen imellem bevægelsesmønstre og smerte. Hvad er prognosen i forhold til de enkelte problemstillinger. Hvilke løsningsmodeller findes, og hvilken rehabilitering vil være aktuel i forhold til målsætning. Herunder såvel manuelle tiltag som træning.

Den traumatisk skulder: (GH-luksation, frakturer, rotatorcuff-rupturer).
Hvilke traumer er skulderen udsat for, hvad er skadesmekanismen og hvordan diagnosticeres traumatologien. Hvad er prognosen og hvilke behandlingsmuligheder findes i forhold til de enkelte skader. Hvordan tilrettelægges behandling og træning. Undervisningen baseres på den evidens der findes på området og evidensen bliver diskuteret i forhold til aktuelle problemstillinger. Undervisningen er praktisk med supervision.

Keywords: Evidens, biomekanik, mønstergenkendelse, ræsonnering, prognose, øvelsesprogression/regression.

Fredag d. 23. og lørdag d. 24. oktober 2020. Pris inklusiv forplejning kr. 4.150

Fod- og Ankelkursus v. Fysioterapeut Mogens Dam

Den smertefulde fod: (achilleslæse smerter, hælsmærter, fasciitis plantaris, mortons neuron, hallus valgus, shinsplint)

Hvordan identificeres de strukturer der er påvirket og hvad er årsagssammenhængen imellem bevægelsesmønstre og smerte. Hvad er prognosen i forhold til de enkelte problemstillinger. Hvilke løsningsmodeller findes, og hvilken rehabilitering vil være aktuel i forhold til målsætning. Herunder såvel manuelle tiltag som træning

Den traumatisk fod: (ankeldistorsion, akillesruptur, ankelfraktur, stressfrakturer).
Hvilke traumer er fod og underben udsat for, hvad er skadesmekanismen og hvordan diagnosticeres traumatologien. Hvad er prognosen og hvilke behandlingsmuligheder findes i forhold til de enkelte skader. Hvordan tilrettelægges behandling og træning. Undervisningen baseres på den evidens der findes på området og evidensen bliver diskuteret i forhold til aktuelle problemstillinger. Undervisningen er praktisk med supervision.

Keywords: Evidens, biomekanik, mønstergenkendelse, ræsonnering, prognose, øvelsesprogression/regression.

Fredag d. 30. og lørdag d. 31. oktober 2020. Pris inklusiv forplejning kr. 4.150

Løberelateret biomekanik og anatomi + simpel forståelse af nutidens løbesko

v. Fysioterapeut og Partner i Kaiser Sport og Ortopædi Thomas Christoffersen

Via praktisk erfaring, evidens og seneste forskning, klædes du på til at kunne behandle og hjælpe den danske løber, anno 2020.

Der vil blive fremvist og gennemgået cases ved brug videoanalyse og eksempler på relevante tests og undersøgelser, ligeledes demonstrationer på løbebånd. Med anatomi og fysiologi i baghovedet laves en grundig analyse/undersøgelse af foden og dens eventuelle indflydelse på et skadeforløb. Med det kliniske blik for øje og med "hands on" gives en grundig forståelse for fodens egenskaber som energitager og -giver. Der vises eksempler på fodens indvirken på bevægeskæder i UE og de gængse løbeskader gennemgås.

Som behandler bliver du måske mødt med spørgsmål som, er min løbesko den rigtige til mig, er den slidt op og passer den til min måde at løbe på?

På dette kursus får du nogle simple og praktiske eksempler og hermed svar på ovenstående, som du kan bruge i klinikken. Du bliver også klædt på, således at du forstår grundelementerne i en løbeskos opbygning anno 2020.

Keywords: Evidens, biomekanik relateret til løb, test og undervisning via løbebånd, løbeskader, hvornår/hvorfor indlæg, forståelse af en løbeskos opbygning, kendetegn ved "forkerte" sko, de forskellige løbestile.

Søndag d. 1. november 2020. Pris inklusiv forplejning kr. 1.950

MET 1 v. Speciallæge i almen medicin og diplomlæge i manuel medicin Peter Silbye

Region: Grundkursus, columna totalis

Lørdag d. 3. og søndag d. 4. oktober 2020. Pris inklusiv forplejning kr. 4.450

Knækursus v. Fysioterapeut Mogens Dam

Det smertefulde knæ: (Springerknæ, Patellofemorale smerte, løberknæ, impingement, artrose, refererede smerter, nervesmerter)
Hvordan identificeres de strukturer der er påvirket og hvad er årsagssammenhængen imellem bevægelsesmønstre og smerte. Hvad er prognosen i forhold til de enkelte problemstillinger. Hvilke løsningsmodeller findes, og hvilken rehabilitering vil være aktuel i forhold til målsætning. Herunder såvel manuelle tiltag som træning.

Det traumatisk knæ: (Meniskskader, korsbåndsskader, sideligamentskader, patellaluksation).
Hvilke traumer er knæet udsat for, hvad er skadesmekanismen og hvordan diagnosticeres traumatologien. Hvad er prognosen og hvilke behandlingsmuligheder findes i forhold til de enkelte skader. Hvordan tilrettelægges behandling og træning. Undervisningen baseres på den evidens der findes på området og evidensen bliver diskuteret i forhold til aktuelle problemstillinger. Undervisningen er praktisk med supervision.

Keywords: Evidens, biomekanik, mønstergenkendelse, ræsonnering, prognose, øvelsesprogression/regression.

Fredag d. 6. og lørdag d. 7. november 2020. Pris inklusiv forplejning kr. 4.150

Mobilisering med Impuls/manipulations kursus

v. Speciallæge i almen medicin og diplomlæge i manuel medicin Peter Silbye

(obs. kursister skal have gennemført MET 1 og MET 2)

Region: Cervical, thoracal og lumbal columna

Lørdag d. 14. og søndag d. 15. november 2020. Pris inklusiv forplejning kr. 4.450

Muskuloskeletal ultralydsscanning Niveau 2. Advanced

v. Ultralydsoverlæge Søren Torp-Pedersen og Ultralydsoverlæge Michel Court Payen

Anvendelse af Doppler generelt i MSK-diagnostik

Den normale skulder, skulder- og hofte patologi, reumatologisk lidelser, frakturer, muskel- og ligamentrupturer.

Keywords: Fysioterapeuter/Læger, som ønsker at udvikle deres kompetencer og udføre ultralydsscanning indenfor det muskuloskeletale som en del af deres behandling.

Fredag d. 27. og lørdag d. 28. november 2020. Pris inklusiv forplejning kr. 5.500

MET 3 v. Speciallæge i almen medicin og diplomlæge i manuel medicin Peter Silbye

(obs. kursister skal have gennemført MET 1)

Region: Over og under ekstremitet

Lørdag d. 28. og søndag d. 29. november 2020. Pris inklusiv forplejning kr. 4.450

Spørgsmål og tilmelding på jens@sundhedsordningen.dk efter først til mølle.

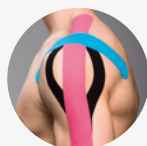
Kurser afholdes hos FysioDanmark Gentofte Fysioterapi eller FysioDanmark Hellerup

Mere omkring vores kurser se www.sundhedsordningen.dk

Sundhedsordningen.dk

Kurser for Fysioterapeuter

VI ER DE ENESTE I DANMARK, DER TILBYDER KURSER I DEN ORIGINALE KINESIO® TAPE. Kurserne er standardiserede, således at de er identiske med de kurser, der afholdes overalt i verden. Kinesio® Taping Metoden er en terapeutisk tapeteknik, som ikke kun tilbyder din patient den støtte, de leder efter, men også rehabiliterer de berørte tilstande.

Vejle

Fundamentale koncepter og korrektionsteknikker
15. og 16. september

København

Fundamentale koncepter og korrektionsteknikker
22. og 23. september

Kinesio®:
Kristian Seest PT. CKTI. Exam. Idrætsfys., Certificeret Kinesiotape® instruktør.

MANUEL BEHANDLINGSTEKNIK. Graston technique (GT) er en unik, evidensbaseret form for (IASTM) Instrument assisted soft tissue mobilisation, der giver behandlere (fysioterapeuter, kiropraktorer, ergoterapeuter, osteopater, massører, fodterapeuter, akupunktører m. fl.) mulighed for behandling af bløddele for genvinding af bevægelighed i væv og led.

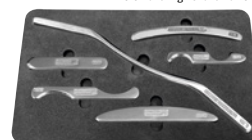
Vejle

Graston teknik (GT) M1 - Basis kursus
23. og 24. oktober

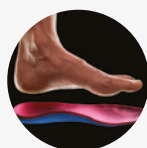
København

Graston teknik (GT) M1 - Basis kursus
4. og 5. december

Eneforhandling i Skandinavien

Graston:
Kristian Seest PT. CKTI. Exam. Idrætsfys.
Birthe Andersen Idrætsfysioterapeut

Med Formthotics indlæg i skoen kan langt de fleste reducere både ømhed og smerter i fod, hæl, knæ, akillessene, skinneben, hofte og ryg. Fodtøj er masseproduceret og passer til en gennemsnitsfod. Med et Formthotics indlæg kan du forme 100 % til lige netop patientens fod og dermed give patienten den bedste og mest komfortable støtte.

Vejle

Formthotics - Effektive indlæg
10. september og 7. oktober
9. november og 9. december

København

Formthotics - Effektive indlæg
28. oktober og 25. november

Formthotics:
Kristian Seest PT. CKTI. Exam. Idrætsfys.

Vi har partnerskab med
DHF, Team Danmark & DBU

Tilmelding: sportspharma.dk/kurser
Kontakt os for interne arrangementer og introduktioner

sportspharma as | tel +45 7584 0533 | sportspharma.dk

FysioDanmark Gentofte
 Vil du være en del af vores team?
 Ansøgningsfrist den 5. september 2020
 fysio.dk/job

Parkinson kursus

Parkinsonforeningen udbyder kursus i nyeste neurologiske viden, undersøgelse, klassificering samt tilrettelæggelse af et evidensbaseret trænings- og behandlingsforløb til patienter med parkinson. Efter gennemførelse af kurset tilbydes registrering på Parkinsonforeningens hjemmeside.

Tid og sted: 13.11 + 4.12 2020 i København

Tilmelding og information: Senest 2. november 2020.
www.parkinson.dk/aktiviteter/fysioterapeut

FYSIOFORM

Fysioterapi - Fitness - Osteopati

Fast funktionærstilling på klinik med min. 25 timer

Vi er et rigtig godt og alsidigt team med 4 fysioterapeuter hos FYSIOFORM i V. Hassing, der foruden klinik har et større fitnesscenter for raske.

Vi søger fra 1. november eller senere en positiv, serviceminded og engageret fysioterapeut med klinikerfaring, der har passion for manuel behandling, øvelsesterapi og forskellige former for holdtræning.

Find os på fysioform.dk og send din ansøgning til info@fysioform.dk senest 9. september 2020.

Kursus med førende eksperter i

Muskuloskeletal ultralydsscanning

Niveau 1. Basic og 2. Advanced

Sundhedsordningen.dk udbyder MSK ultralydskurser i samarbejde med overlæge Søren Torp-Pedersen og speciallæge Michel Court Payen. Kurserne er inddelt i 2 niveauer, Basic og Advanced.

Niveau 2, Advanced:

Tid:

Fredag d. 12. juni kl. 10 – 18:20 med middag

Lørdag d. 13. juni kl. 09 – 17.

Niveau 1, Basic:

Tid:

Fredag d. 11. sept. kl. 10 – 18:20 med middag

Lørdag d. 12. sept. kl. 09 – 17.

Niveau 2, Advanced:

Tid:

Fredag d. 27. nov. kl. 10 – 18:20 med middag

Lørdag d. 28. nov. kl. 09 – 17.

Kurserne afholdes hos Siemens Healthineers, Borupvang 9, 2750 Ballerup.

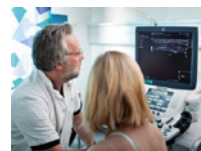
Pris pr. kursus: 5.500 kr., inkl. forplejning begge dage.

Tilmelding ved mail til Jens Lyngsø: jens@sundhedsordningen.dk

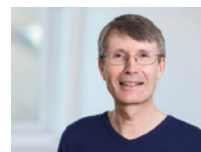
Sundhedsordningen.dk
 Kurser for Fysioterapeuter

For mere info omkring kursus:

Søren Torp-Pedersen

Ultralydsoverlæge
 Røntgenafdelingen Rigshospitalet
 Glostrup siden 2013.

Michel Court Payen

Overlæge
 Billeddiagnostisk afdeling,
 Gildhøj Privathospital.

PowerLaser™ Pro 1500

Håndholdt, effektiv i dybden, sikker i brug

Hurtigt i gang med behandlingen

Med PowerLaser dæmper du smerte og hævelse, og du accelererer helingsprocessen fra start.

Hurtig og effektiv behandling af f.eks.:

- Akutte skader
- Overbelastningsskader
- Nakke- og lændesmerter
- Gigtsmerter
- Inflammation